



Saulėta, šilčiau.
Saulė teka 6:45, leidžiasi 6:38.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1730 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-4100
Over One Million Lithuanians in The United States

VOL. LVII

Price 10c

Chicago, Ill. — Antradienis, Rugsėjo-September 29 d., 1970 m.

Kaina 10c

229

TAIKOS SUTARTIS BAIGĖ JORDANO KOVAS

MINKŠTAS RAPORTAS APIE RIAUŠES

Prezidento komisija nemato kaltininkų

WASHINGTONAS. — Prezidento Nixono sudaryta komisija ištyrė universitetuose buvusių neramumų priežasčių paskelbė savo raportą, kuriame kaltinami studentų agitatoriai, tačiau nemaža dalis kaltės suverčiama ir universitetų vadovybėms bei vyriausybės pareigūnams. Raportas sako, kad Amerikoje yra susipratimo stokos ir smurto krizė. Šią problemą galys pašalinti tik pats prezidentas, jis turės bandyti suvesti suskilusią visuomenę. Nebuvę vadovybės, kuri bandytų sutaukinti priešingas puses. Raportas ragina prezidentą naudoti savo moralinę galią ir imtis veiksmų, kurie pašalintų smurtą ir sukurtų vienybę ir susipratimą.

Raportas kaltinami politinių kraštutinių grupių studentai ir mažos agitatorių grupės, kurios siekia smurtu sunaikinti universitetus, kad pasiektų savo politinius tikslus. Nors esą daug studentų, kurie savo nepatvirtintą politinį sprendimą išreiškia neleistinomis priemonėmis, esą ir daug tvarką prižiūrinčių pareigūnų, kurie vartoja nereikalingą jėgą ir griežtumą. Raportas sako, kad kai kurie politikai ir aukšti pareigūnai turėtų sušvelninti savo pareiškimus, ypač tada, kai jie kalba apie neramumus universitetuose.

Raportas smerkia tuos universitetų profesorių narius, kurie dalyvauja neramumuose ir riaušėse. Juos reiktų pašalinti. Universitetai ir profesoriai turėtų sumažinti savo mokslinio darbo ir tyrinčių įsipareigojimus kitoms institucijoms, bet turėtų kreipti dėmesį į švietimą. Policininkai neturėtų įsimesti, eidami į universitetų rajonus, ginklų, o Tautinė Gvardija turėtų gauti specialų apmokymą, kaip elgtis su studentų neramumais.

Raportas apie studentų riaušes yra nuosaukas, ieškas kaltės valdžios įstaigose, todėl jis jau sukelė prieštaringas pasisakyti. San Francisco kolegijos prezidentas Hayakawa pavadino šį raportą tuščiu dokumentu, bandančiu apeiti tikrovę. Raportas padaro iš prezidento Nixono lyg kokį žinį, kuris vienu rankos mostelėjimu ir keliais maldos žodžiais padarytų taip, kad liūtas gulėtų kartu su avinėliu, o šis gulėtų su juoda pante-ra. Prezidento komisija, sako Hayakawa, nieko nesako apie pogrindinį spaudą, kuri propaguoja Amerikos institucijų sunaikinimą, kuri iš kaltinamųjų žmogūdujų padaro kultūros herojus. Tas raportas nedaro skirtumo tarp nihilistinių revoliucionierių ir reformatorių. Jame nesimato skirtumo tarp viceprezidento Agnew retorikos ir smulkių instrukcijų, kaip gaminti bombas ir kaip žudyti policininkus.

Komisijai iš 9 asmenų vadovavo buvęs gubernatorius William Scranton.

Fulbrightas ir rusų laivų bazė Kuboje

WASHINGTONAS. — Vyriausybė paskelbė, kad Sovietų Sąjunga stato Kuboje povandeninių laivų bazę ir pareiškė, kad šitoks veiksmas yra stebimas ir galys sukelti stiprią reakciją Amerikoje, senatorius Fulbrightas, senato užsienio reikalų komiteto pirmininkas, jau išsiskyrė iš erė vyriausybės raminti.

Žinomas "balandis" Fulbrightas televizijos ABC programoje "Issues and Answers" ragino prezidentą Nixoną ieškoti su sovietais susitarimo strateginių

IS VISO PASAULIO

ROMA. — Jaunų komunistų demonstracijose Romoje įvyko keli susikirtimai su policija, kuri suėmė apie 300 demonstrantų. Protestuodami prieš prezidento Nixono vizitą Italijoje, komunistai sudegino kelis amerikiečių automobilius ir išdaužė Amerikos įstaigų langus.

PARYŽIUS. — Prancūzijoje trys bombos sprogo aerodromuose. Viena padegė bombos padarė žalos Londono aerodrome. Šiose teroristų atakose žmonių aukų nebuvo.

MASKVA. — Sovietų sveikatos ministeris paskelbė, kad choleros epidemija Odesoje, Kerkėje ir Astrachanėje buvo sustabdyta ir daugiau susirgimų nesą. Odesoje dar veikia karantinas.

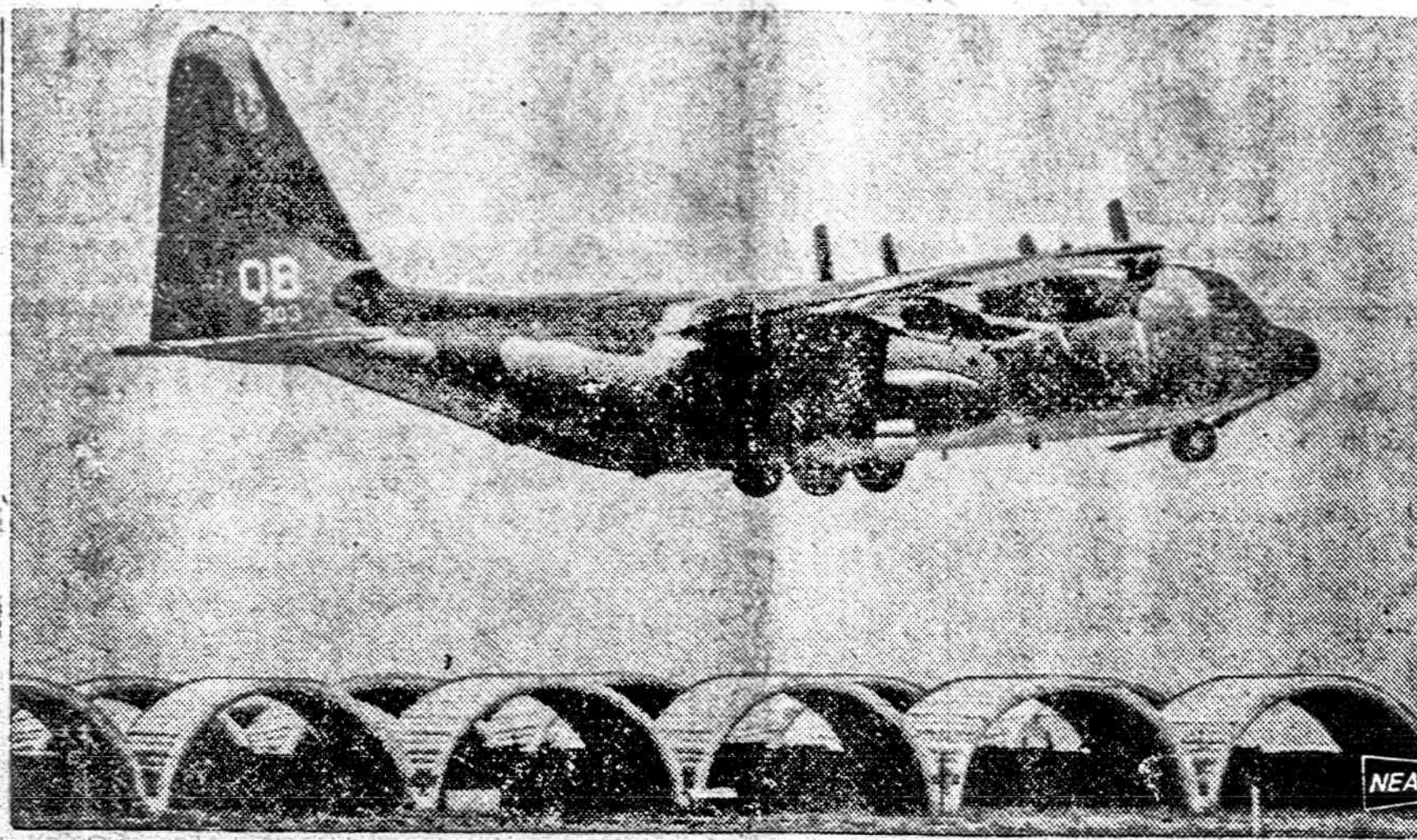
WASHINGTONAS. — Pietų Vietnamo viceprezidentas Ky CBS televizijos programoje pareiškė, kad pirmas žingsnis į taiką Vietname turėtų būti karo pabaigos. Jo vyriausybė esanti pasirengusi išgirsti tuo klausimu komunistų pasiūlymus. Tas pareiškimas duoda pagrindą spėjiojimams, kad Amerika artimiausiu metu pasiūlys karo pabaigos Vietnamo.

CLEVELANDAS. — Policijai automobiliu besivežant du įtariamuosius, jie pradėjo šaudyti į policijos mašiną. Vienas policininkas buvo nušautas, kitas — sužeistas.

NEW YORKAS. — Tarptautiniame Kennedy aerodrome pareigūnai pakratė du keleivius amerikiečius, kurie turėjo skristi britų lėktuvu į Londoną ir į Tel Avivą. Pas abu — vyrai ir moterį — buvo rasti penki revolveriai ir rankinė granata. Vyrai turėjo prie liemens prikljuotus du revolverius, moteris vieną revolverį prie liemens, ir vieną revolverį ir granatą prikljuotą prie kojų.

CHARLOTTE. — Šiaurinės Karolinos geležinkelio vadovybė, remiama vietinių biznierių, norėjo pademonstruoti, kaip patogu ir saugu yra važinėti traukiniais. Visas traukinys buvo pripildytas spaudos žmonių, radijo ir televizijos pareigūnų ir korespondentų. Jie buvo vežiami apžiūrinėti vietinių biznio imonių. Kelionė nepavyko, nes traukinys nuvažiojo nuo bėgių. Nežinia, kokią nuomonę apie šią reiklaminę kelionę susidarė spaudos bendradarbiai.

ginklų apribojimo srityje. Jis siūlė eiti diplomatiniais keliais, o ne grasinimų ir pavojingų atominių kriegių keliais. Fulbrightas pareiškė, jog esą labai ginta nuomonė prileisti, kad Sovietų Sąjunga neturi teisės įsirengti Kuboje bazės.



Pietų Vietname buvo didelė Tui Hoa aviacijos bazė. Dabar lėktuvai iš jos išvežti, o įrengimai atiduoti pėstininkams. Paveiksle matome paskutinį lėktuvą, paliekantį tuščius "lėktuvų lizdus".

Čilės komunistai vilioja katalikus

SANTIAGO. — Prezidento rinkimams Čilėje nedavus aiškios daugumos jokiam kandidatui, dr. Allende, socialistas, kurį rėmė ir komunistų partija, tikisi, kad Čilės parlamentas jį išrinktų. Tam jam reikia gauti krikščionių demokratų partijos paramą. Paskutiniu metu pastebėta, kad marksistų koalicija sušvelnino savo pareiškimus ir jau nekalba apie "revoliuciją", o tik apie "formas".

Liepos mėnesį vienas Čilės komunistų senatorius lankėsi Kuboje, kur kalbėjo su Fidel Castro apie Čilės ateitį. Castro prietarė senatoriui, kad Čilėje komunistų pergalės reikia siekti ne revoliuciniu keliu, bet per demokratinius rinkimus.

Tarp dr. Allendes koalicijos ir krikščionių demokratų vyksta derybos. Yra ženklų, kad krikščionys demokratai reikalauja lyg koalicijos ir siekia įveikti tiesiogiai vyriausybę su dr. Allende priešakyje. Net pats Kubos ambasadorius Castro patarė Čilės komunistams palikti senos vyriausybės užsienio reikalų ministrą Gabriel Valdes, krikščionį demokratą, kuris palaikys Kubą.

Nors Sovietų Sąjunga, kuri globoja Čilės komunistų partiją, nieko oficialiai nepareiškė apie galimą komunistų laimėjimą su dr. Allendes išrinkimu, Čilėje kalbama, jog sovietai siūlo bendradarbiavimą tarp Čilės komunistų ir katalikų. Toks bendradarbiavimas padarytų įtaką kitoms kairių pažiūrų krikščionių partijoms ne tik Pietų Amerikoje, bet ir Prancūzijoje bei Italijoje.

"Pažangiam" padeda

Jei esi "pažangus lietuvis", okupanto draugas, tai Vilniaus "Tiesa" mielai padės tokiam, iš JAV atvykusiam, surasti Lietuvoje gyvenančius gimines. Tokia išvada prašosi, "Tiesai" (liepos 8) paskelbus net 28 eilučių žinią apie iš Floridos atvykusio Puškoriaus (81 m. amžiaus) prašymą surasti jo gimines. Tokios patinės paslaugos negali tikėtis okup. Lietuvoje apsilankę ne "pažangūs" lietuviai. (E)

VATIKANAS. — Popiežius paukštino vieną šventąją — sv. Teresą iš Avilios — daktaru. Iki šiol tik 30 šventųjų turėjo daktarų titulus, visi vyrai.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Libano kariuomenė labai sustiprino savo sieną su Sirija, bijodama, kad iš ten Jordano partizanai gali susikraustyti į Libaną. Iš Kairo partizanų vadas Arafat sugrįžo į Siriją, pažiūrėti, ar Sirijos palestiniečiai klausys Egiptie paskiesto susitarimo sąlygų.

Izraelis jau 19-tą sykį pasiskundė Jungtinėse Tautose, kad Egiptas vėl laužo karo paliaubų sąlygas, stumdamas naujas raketas Suezio kanalo zonoje.

Amerikiečių karinė vadovybė paskelbė, kad vėl 1,400 karių buvo išvežta iš P. Vietnamo. Iki spalio 15 d. bus išvežta dar 10,000 vyrų.

Rodezijos premjeras Ian Smith atostogauja ir veda slaptus pasitarimus su Pietų Afrikos respublikos vadais.

Kubos radijas paskelbė, kad iš Sovietų Sąjungos į Kubą atplaukia sovietų tanklaivis.

Vakar Detroite vėl posėdžiavo automobilių darbo unijos atstovai su General Motors atstovais.

Kolumbijoje buvo užregistruota 16 žemės drebėjimų per dvi dienas. Vienas šeštadienį su naikino kaimą ir sužeidė 50 asmenų.

Po ilgesnės pertraukos komunistai P. Vietname apšaudė Hue miestą. Žuvo 11 ir buvo sužeista 40 civilių. Viena mina pataikė į ligoninę.

Elta italų kalba

Elta-Press, nr. 5, 6 ir 7 trijų mėnesių jungtinis nr., Eltos viršely — Vatikane liepos 7 d. pašventintos koplyčios Aušros Vartų Gailestingosios Motinos paveikslas su mišias atnaušinančių popiežium. Visa laida beveik ištisai skirta lietuvių koplyčiai ir Vatikane buvusioms išskilmėms aprašyti.

Apžvelgta koplyčios statybos pradžia, pats koplyčios vaizdas, išskilmės su popiežiaus Pauliaus VI ir kitų kalbomis bei sveikinimais, italų spaudos atgarsiai ir kt. Numerio pabaigoje plačiau paminėtas liepos 15 d. miręs Lietuvos atstovas prie šv. Sosto min. St. Girvainis ir pateiktas pavyzdys rašto, nukreipto prieš religiją, naudojamo okup. Lietuvos mokyklose. (E)

Nixonas vilioja italų, airių balsus

ROMA. — Amerikos vidaus politikos sekėjai ir komentatoriai tvirtina, kad prezidento Nixono kelionės į Europą tikslai glaudžiai rišti ir su ateinančiais kongreso rinkimais. Respublikonų partija siekia laimėti rinkimuose kiek galima daugiau vietų senate ir atstovų rūmuose. Prezidentas Nixonas siekia laimėti italų ir airių balsus.

Nurodoma, kad šioje kelionėje prezidentą lydį transporto sekretorius John Volpe, kurį remia Amerikos italų bendruomenė. Po vizito Romoje jis nuvyks prezidento grupės atsiskiria. Kitas palydovas — airių kilmės Daniel Moynihan, prezidento patarėjas. Prezidento vizitas Vatikane skiriamas Amerikos katalikams pradžiuoti ir vilioji jų balsus respublikonams.

Vizitas į Viduržemio jūros kraštus praplečiamas gynybos sekretoriaus Melvin Laird. Jis nuo prezidento grupės atsiskiria Italijoje ir vyksta į Graikiją ir Turkiją, kai prezidentas lankys Jugoslaviją ir Ispaniją.



Jordanijos studentas paskubomis žoka iš Jordanijos ambasados rūmų Londone. Ambasadorius įleido 25 arabų studentų grupę į ambasados rūmus, kad studentai galėtų taikiai pareikšti protestą. Ambasados viduje studentai pradėjo tarpusavyje muštis ir bėgti.

SPECIALI KOMISIJA PRIŽIŪRĖ, KAD SUTARTIS NEBŪTŲ LAUŽOMA

KAIRAS. — Jordano karalius Husseinas ir palestiniečių partizanų vadas Arafatas Kaire pasirašė taikos sutartį ir padavė vienas kitam ranką. Spaudžiant kitoms arabų valstybėms, karalius netapo besąlyginis laimėtojas Jordano civiliniame kare. Jis turėjo sutikti su kai kuriais partizanų reikalavimais. Sutartis yra iš 14 punktų. Karalius sutiko, kad iš sostinės Ammano išvažiuos ne tik partizanai, bet bus išvežta ir kariuomenė. Vienas punktą kalba apie partizanų organizacijų rėmimą, kol bus pasiekti jų tikslai — išlaisvinta Palestina.

Žmonijai gresia narkotikų pavojus

FRANKFURTAS. — Jau 22-je Knygų parodoje, Frankfurte dalyvauja knygų leidyklų ir vyriausybės atstovai iš 66 valstybių. Šioje parodoje kasmet yra duodama Taikos Premija, kurią pernai gavo Senegalio prezidentas Leopold Senghor. Šių metų premija buvo įteikta žinomam švedų mokslininkui, rašytojui dr. Gunnar Myrdal.

Savo kalboje dr. Myrdal išspėjo klausytojus, kad narkotikų vartojimas, kuris jau pasiekė epidemijos proporcijas, gresia žmonijos išlikimui šioje žemėje ir kitiems negėrovėms. Jis reikalavo, kad pasaulio vyriausybės susitartų ir bendrai imtų kontroliuoti pavojingus vaistus ir narkotikus, kitaip žmonijai gresia pavojus.

Dr. Myrdal, kuris jau ne kartą yra pesimistiškai kalbėjęs apie žmonijos ydas, nurodė, kad tokiu keliu einant, kaip einama dabar, iki 2,000 metų, pusė žmonijos bus išnaikinta. Tokios katastrofos priežastimis būsią: oro ir vandens teršimas, didelis žmonių veisimasis, modernių ginklų gamybos lenktynės ir narkotikų vartojimas. Tokios nuomonės buvęs ir miręs britų filosofas Bertrand Russell, o dr. Myrdal jam pilnai pritaria.

Pleno unijos suvažiavimas

ATLANTIC CITY. — Čia prasidėjo metinė Amerikos Pleno darbininkų unijos konvencija, kurioje dalyvauja apie 3,000 unijos skyrių delegatų. Jie atstovauja apie 1,2 milijonų darbininkų lielijose, aluminijaus, vario imonėse, dėžučių fabrikuose. Unijos skyriai turi apie 3,600 darbo sutarčių su 2,600 darbdavių. Beveik visų skyrių sutarčių terminai pasibaigia ateinančiais metais.

Pleno darbininkų unijos vadai, susirinkę anksčiau į Atlantic City pasitarti, pareiškė, kad unija ateinančiais metais reikalaus gan didelių algų pakėlimų ir draudimų, bei kitų priedų pagerinimo. Visi unijos iškovoti laimėjimai savo nariams tarp 1961 ir 1969 metų buvo panaikinti infliacijos. Korporacijos ir toliau gauna didelius pelnus, o darbininkų padėtis sunkėjanti.

Pleno darbininkų unija tvirtina, kad dabartinės vyriausybės ekonominė politika uždėjo darbininkams didesnę našta kovoję prieš infliaciją. Unijos vadai reikalauja, kad tą kovą ir jos našta lygiai neštų ir kitos visuomenės grupės.

Pleno darbininkų suvažiavimas vyksta automobilių darbo unijos streiko prieš General Motors bendrovę šešėlyje. GM su-

Susitarta sustabdyti visą priešišką propagandą, bus paleisti visi karo belaisviai, Jordano vidaus saugumo reikalai bus perduoti civilii įstaigoms, partizanai išeis iš savo tvirtovių Irbido ir kituose miestuose ir užims pozicijas, kurių reikalauja jų tiesioginiai uždaviniai — kovą prieš Izraelį. Manoma, kad partizanai įsikurs prie Izraelio sienos.

Šiai sutarčiai prižiūrėti sudaryta komisija, kurios pirmininku yra Tuniso premjeras Bahi Ladgham, o nariai vienas jordanietis ir vienas partizanų atstovas. Visi arabų vadai, pasirašę šią sutartį, sutiko veikti bendrai ir vieningai, prižiūrėti, kad sutartis nebūtų traukdoma ar laužoma. Komisija gali prašyti pagalbos iš bet kurios pasirašiusios valstybės. Sutartį pasirašė Saudi Arabijos karalius Faisalas, Kuwaito šeikas Sabah, Egipto prezidentas Nasseris, Libijos premjeras el Quadaffi, Sudano prezidentas Naimas, Libano prezidentas Franjeh, Jemeno premjeras Shami, Jordano karalius Husseinas, partizanų vadas Arafatas ir Tuniso premjeras Ladgham.

Ši arabų galvų suvažiavimą boikotavo Alžiras, Irakas, Sirija ir Marokas, todėl ir susitarimo reikšmė sumažėja, nes Sirija ir Irakas gali tam susitarimui įvairiai kenkti. Jau po pasirašymo iš Jordano dar atėjo žinių, kad ten dar vyksta susisaudymas tarp kareivių ir partizanų. Vienas prancūzų lėktuvas, atvežęs į Ammaną maisto ir vaistų, buvo apšaudytas partizanų minosvaizdžiu. Jordano saugumas tebeieško dviejų partizanų vadų, už kurių galvas pasiskirfos pinigines premijos.

Vakar britai ir amerikiečiai pradėjo siųsti paramą. Atgabentos trys karo lauko ligoninės. Partizanai jau paleido visus anksčiau lėktuvų pagrobimuose sulaikytus keleivius. Amerikos žydai, sugrįžę iš partizanų nelaisvės, negali atsisitebėti jų mandagumu ir gera priežiūra. Nors palestiniečiai bandė jiems įskiepyti savo pažiūras į Palestinos problemą, jie belaisvius globojo, kaip artimiausius svečius.

Rumunijoje

S. m. rugsėjo mėn. pradžioje Rumunijoje viešėjo ir dalyvavo tarptautiniame Enescu konkurse Vilniaus operos ir baleto teatro artistė Nijolė Ambraziaitė. Su ja buvo išvykęs pianistas Gytis Trinkūnas ir meno veikėjas Zenonas Paulauskas, dalyvavęs vokalistų konkurso vertinimo komisijoje. (E)

naudoja apie 10% Amerikos plieno. Ilgesnis streikas gali pakentki plieno imonių gamybos planams ir gali prisidėti darbininkų atleidinėjimas.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIME

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai
Naujausių mokslo žinių populiarus perteikimas

JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

SVEIKAI JAUČIAS - O ŠTAI KOKIAS LIGAS TURI

Savo mašiną - kūną tikriname ne rečiau kaip savo automobilį.
Mediciniškas reikalavimas

Kas yra tas pilnas sveikatos patikrinimas

Pakartotinai eia priminsime, kad pilnas šiuolaikinis mediciniškas žmogaus apžiūrėjimas apima sekančius darbus: 1. Nuodugnius mediciniškos istorijos surašymas. Čia turi bendradarbiauti pacientas su gydytoju kaip reikiant, o ne taip, kaip jo vaizduotė - prietarai jam diktuoja. 2. Eilinis mediciniškas žmogaus apžiūrėjimas: visas kūno mediciniškas patikrinimas, įskaitant širdį, šlapimo takus (moterims ginekologiskas tyrimas) dar išsėnosios žarnos tyrimas, odos apžiūrėjimas, ausų, nosies ir gerklės tyrimas, žinoma, plaučių ir nervų bei emocijų įvertinimas. Padaroma elektrokardiograma, krūtinės nuotrauka, protoskopija, tulžies pūslės, skrandžio ir storosios žarnos peršvietimas. Iš laboratorinių tyrimų daromi patys svarbiausieji: pilnas kraujo vaizdas (CBC), nusėdimo kraujo (sedimentation rate), serologinis tyrimas dėl sifilio ir šlapimo tyrimas. Chemiškai kraujas ištyrimas dėl cukraus (vieną valandą po valgio), nevalgiusiam ištyriama cholesterolis, kreatininas (inkstų pakenkimui suaktyvinti uric acid ir thymol turbidity (kepenų pakenkimui suaktyvinti). Tris dienas nevalgant kraujo turinio maisto tiriamas mėšlo gabaliukas dėl esamo kraujo ir mikroskopiskai. Dėl gūžio liaukos stovio daroma 1-131 apskaičiavimas po 6 ir 12 valandų. Jei elektrokardiograma esti neigiamas - daroma nuvarginimo tyrimas, po to vėl kartojama elektrokardiograma. Dabar jau daromas dvigubas žmogaus nuvarginimas prieš kartojant elektrokardiogramą (double Master's exercise test).

Moteriškoms padaromas paklaidų tyrimas dėl vėžio. Pilnas akių tyrimas atliekamas. Paimama tyrimui medžiaga (biopsy) iš visų įtartinių odos vietų ir išsėnosios angos auglių. Klausia pilnai patikrinama. Šitaip ištyrus gerai besijaučiančius žmones, suaktyvinti neregumai.

Kokie asmenys buvo minėti

- pilnai ištyrti

buvo pilnai mediciniškai iš-

tirta virš 3,000 biznių - su pakartotiniais tyrimais jie buvo tirti 5,000 kartų. Pusė jų buvo privatūs pacientai, kiti - kompanijų prisijungę. Pranešimas apie mediciniškus davinis pirmiausia padarytas apie 500 žmonių - jie tirti 837 kartus. Jų tarpe buvo 445 vyrai ir 55 moterys. Daugumas jų buvo tarp 40-50 metų. Vyru 76%, moterų 78,1% buvo jaunesnio kaip 50 metų amžiaus.

Net 97% taip tirtųjų turėjo kūno trūkumus, apie kuriuos jie nieko nežinojo prieš tą tyrimą. Net 43,7% turėjo jiems nežinomą prieš tą tyrimą ligą, kuri buvo svarbi jų sveikatinumui.

Tuos 500 ištyrus ir pranešimą apie jų stovį atlikus susekta, kad jie turėjo 5,169 nenormalumų. Iš jų 2,430 nenormalumų pacientai turėjo žinomai apie juos prieš minėtą tyrimą. Naujų ligų buvo suaktyvinti 2,739 - apie jas tiriamieji nieko prieš tai nežinojo. Išsėna, kad nežinomų ligų suaktyvinti po 5,4 kiekvienam gerai besijaučiančiam pacientui. Daugumas tų negyvybių buvo nereikšmingos žmogaus sveikatai - nežymūs nukrypimai nuo normos. Tai daugumoje nebuvo rimti susirgimai bei ligos. Tik 371 naujai suaktyvintos ligos (17,4%) buvo kliniškai reikšmingos žmogaus sveikatai. Apie šias tiriamieji nieko nežinojo ir gerai jautėsi.

Kokios ligų rūšys buvo suaktyvintos gerai besijaučiantiems žmonėms

Nutukimas buvo viena dažniausių negyvybių, jis pasireiškė pas 35,2% tiriamųjų. Toliau pagal savo dažnumą nežinomos ligoninės ligos buvo rastos sekančios: išsėnosios angos augliai (adenoma-polypos), širdies ligos, pakeltas kraujospūdis ir dvylikpirštės žarnos bei skrandžio žaizdos.

Skrandžio ir žarnų ligų rasta 145 - jos visos buvo svarbios sveikatai ir iki minėto tyrimo nebuvo žinomos pacientams. Iš jų 67 buvo didžiosios, ir 78 vidutinio sunkumo ligos. Jos sudarė 39% visų ligų rasti pas minėtą tirtuosius. Tai buvo stemplės (esophagus) ligos: hernijos su skrandžio turinio išsiliėjimu į stemplę, viena gerybinė adeno-



Telefonų bendrovė pastatė tokį telefoną, kuriuo gali susikalbėti kurti žmonės. Rochester, N. Y. telefonų centre matome instituto direktorių, besikalbantį naujausiu Stromberg-Carlson virstafonu.

ma. Žaizdos skrandyje ir dvylikpirštėje žarnoje buvo rastos pas 35 pacientus. Tulžies pūslėje buvo rasta sekančios negyvybės: pas 32 pacientus buvo akmenys tulžies pūslėje. Apie juos nieko nežinojo 23 pacientai. Iš šių 23 tik penki turėjo simptomus, palikamus, kad patartum švies- tis Roentgeno spinduliais tulžies pūslę. Bet 18 iš tų 23 visai nieko neįėjut apie turimus akmenis tulžies pūslėje. Pas tokius būtų nesusekti akmenys, jei nebūtų, nuodugnai tiriant, šviečiamą tulžį, net ir neturint nusiskundimų.

Storąjį žarną buvo rasta negyvybių pas 69 pacientus. Tai buvo svarbios, tiems pacientams nežinomos negyvybės. Iš jų vien išsėnamojį žarną buvo rasta 53 augliai - polypai.

Širdies ir kraujagyslių ligų buvo rasta pas 85 pacientus - jų 24 nežinojo tokias negyvybes turėti. Pakeltas kraujospūdis buvo pas 36 tirtuosius. Elektrokardiograma pas 31 pacientą buvo nenormali. Tik dvylika pacientų vien iš elektrokardiogramos buvo galima nustatyti tikrą širdies ligą.

Medžiagos apykaitos ligų (metabolic diseases) buvo rastos pas 51 pacientą. Cukrinė liga neįgalavo 23,3 iš jų devyni pirmo tyrimo nežinojo turėti cukrinę ligą. Jiems cukrinė buvo rimtoji formoj ir reikėjo ją gydyti. Keturioliką kitų turėjo paslėptą cukraligę silpnos formoje - juos prisėjo toliau stebėti.

Gūžio liaukos (thyroid) negyvybių buvo rasta pas 26 tirtuosius. Net 24,7% visų vyrų turėjo padidintą kiekį uric acid savo kraujyje - tik du vyrai

turėjo kliniškai išreikštą podagrą - gout.

Iš šlapimo takų negyvybių buvo rasta gerybinis prostatos padidėjimas pas 445 vyrus. Vidutinis tokių amžių buvo 52 metai. Šlapimo susilaikymas buvo rastas pas 23 pacientus, jų aštuoniems buvo taip ryškus tas susilaikymas, kad reikėjo daryti cystoscopiją.

Pirmą nežinomų inkstų ligų suaktyvinti pas 12, iš jų pas aštuonis buvo rasti inkstuose akmenys (po X-Ray peršvietimo).

Ginekologinės - moteriškos ligos pas visas 55 tirtas moteriškes (visoms joms buvo daroma celių tyrimas dėl vėžio taip vadinamu Papanicolaou būdu) buvo rastos sekančios: penkios jų turėjo rimtas moteriškas ligas, iš jų dvi turėjo dar neišsilytusi vėžį (carcinoma in situ) - jie buvo kaklelio srityje (cervix). Joms prisėjo visi prašalinti gimdos (total abdominal hysterectomy). Fibroidai gimdos buvo rasti pas 13 pacientų - jų 9 nežinojo juos turinčios. Iš odos negyvybių buvo rasta pas šešis pacientus odos vėžys.

Pakartotinio tyrimo nauda

Iš minėtų 500 tirtųjų, 179 buvo tirti antrą kartą. Iš minėtų 81 buvo tirtas tris kartus. Keturis kartus buvo tirta 44 žmonės. Penkis kartus - 25. Šešis - 6, ir septynis kartus - du. Tiriami pakartotinai jie buvo su metų pertrauka. Virš 40 metų turintiems tas pakartotinis tyrimas buvo naudingas - buvo suaktyvinti 335 jau žinomos ir 546 dar iki tol nežinomos negyvybės - jos išsivystė laike to pakartotinio apžiūrėjimo. Viso 14% naujų ligų suaktyvinti pakartotini apžiūrėjimu - jos buvo didelės ir vidutinės svarbos. Palyginus su pradinio apžiūrėjimu - tada buvo rasta 13,3% ligų, išsėna, kad pakartotinis sveikatos tikrinimas - pilnai ištyriant pacientą yra labai svarbus.

Gydymas visų liguistųjų

Visus 500 ištyrus surasta pas 317 žmonių nežinomos iki tol ligos. Iš tų 317 net 47,7% turėjo gydytis. Mediciniškas patarimas suteiktas 67 pacientams. Chirurginis gydymas buvo pakeltas 99 žmonėms. Didžiosios operacijos patartos 37, o padarytos 23 pacientams.

Išvada. Svarbu šiandien kiekvienam išsitiirti savo sveikatos stovį pilnai. Po to svarbu tikrinti sveikatą kiekvienais metais. Tada pacientas gali išsilaikinti gydytoją apie savo sveikatos stovį. Gydytojas patars visus pakitimus paciento sveikatoje - visa tai svarbu kiekvienam žmogui. Liaukmės niekus dar - tik tada pas gydytoją besikreipę, kada laikas kreiptis pas gydytoją.

Pasiskaityti. Current Medical Digest, Vol. XXIX No. 4, April 1962

SKAITYK "NAUJENAS" - JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

Brighton Parkas

Ką veikia Našlių klubas

Chicago Našlių, Našliukų ir Pavienių klubo praeitis susirinkimas įvyko rugsėjo 11 d. Hollywood salėje. Buvo skaitlingas narių, bet jei visi nariai susirinkę, tai toli gražu nesutylėtų salėje, nes klubas tiek daug turi narių. Susirinkimą gražiai pravedė pirmininkė M. Neberieza.

Prie klubo prisirašė 6 nauji nariai, būtent Kleofa Miliūnas, Petronėlė Pocius, Rosemary Derman, Stanley Sibas, Josephine Kukštas ir dar viena, kuri prašė jos pavardės dar neskelbti.

Pasiruošta piknikui rugsėjo 20 d. (jau praėjo), taip pat planai aptarti ir gerai pasiruošę tradiciniam metiniam banketui spalio 18 d., bei išrinkta komisija iš 5 asmenų. Taipgi nutarta kad banketo dienoje nebus parduodami bilietai prie salės durų nei klubo nariams nei svečiams. Minėtu nutarimu, jei jis išliks

nepažeistas, savaime pranyks visi tie nemalonumai, kurie praeituose klubo banketuose pasikartodavo parduodant bilietus prie durų ir bus išvengta beprasmiškų argumentų susirinkimuose.

Pranešu, kad visi svečiai bei klubo nariai, kurie norėsite dalyvauti bankete, prašomi išdėmėti ir paskutinių dienų nelaukus įsigyti bilietus iš anksto, klubo finansų raštininkės adresu: Anna Condux, 7132 So. Millard Ave., tel. 581-4133 arba klubo pirmininkės adresu: M. Neberieza, 5724 So. Richmond St., tel. PR 8-5817.

Po vakarienos šokiams bus parduodami bilietai po \$1. Beje, dalyvaujant bankete nesigalės, nes bus gardžiausių valgių, gėrimų ir geros gero Jurgio Joniko orkestras šokiams.

A. Jusas

SKAITYK KASDIEK
NAUJENAS
- 2 TENYK SKILTS
Lietuvai taipgi perka ir parduoda
u progas savo tikrai per
NAUJENAS

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

- Sek pasaką, mamytė,
Apie senus laikus,
Kai aitvarai ir laumės
Skrajojo po laukus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar krikštavimai. Naujienose galima gauti šių perliū ir žemčiūgų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. Antanas Baranauškas, ANYKŠČIŲ ŠILELIS. Didelio formato, spausdinta stambiomis raidėmis, dail. P. Lapės gausiai iliustruota. Puikus leidinys, kietais viršeliais, spalvotu aplanku, kainuoja 5 dol.
2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KISKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1,50.
3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apyskaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1,80.
4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, LAUME DAUME. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingas laumes Tėvų Zemeje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kainą 5 dol.
5. Maironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1,00.
6. Tyruolis, TEN, KUR NEMUNAS BANGUOJA. Skaitymai, gramatika, tėvynės pažinimas, dainos. Gausiai iliustruota, kietais viršeliais, 217 psl. Labai tinkama vaikams, kur nėra liuanistinių mokymų. \$3,00.
7. Juozas Švaistas, ŽAUNUS PENKETUKAS, apyskaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygijų, iliustruota dail. Z. Sodeikiene. Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3,00.
8. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Iliustruoti padavimai, legendos ir pasakos - kaip senovės lietuvių ir žemaičių bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1,00.

Nedaug kas žino, kad didysis Aukštųjų krašto ganytojas vysk. A. Baranauškas parašė Anykščių šilę, įrodė nautėjusius šviesdomenel lietuvių kalbos lankstuma poezijoje. Pamatykime ir šiandien, kad tai jam pavyko. Apžiūrėkime, ar šių laikų mūsų jaunieji nepervertina TV ekranuose nusilutuos svetimos kalbos, savosios nenaudai. Visi čia paminti potėtai ir rasytojai savo kūriniams toli pralenkia pigių išsireikimų kasdienius artistus, sukurdami žodžių žaisne samoningus ir labai prasmingus vaizdus bei nuotaikas sielos gėlmės, liekančius visą amžių.

NAUJENOS.

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Who is this lady?



A. Little Orphan Annie.
B. The Jolly Green Giant.
C. The Statue of Liberty.
D. Mae West.

If you picked anything other than C, well, you're in a whole lot of trouble.

Sure, you probably picked the Statue of Liberty. Everybody knows who she is and what she stands for.

Or do they?
It's amazing how many of us take this proud lady of the New York Harbor for granted.

We should know that her proper name is "Liberty Enlightening the World." That she symbolizes the triumph of freedom over tyranny. That she is a declaration of our independence.

Of course, we need more than statues to remind us of our freedom. We need action, by each and every one of us.

And that's where U. S. Savings Bonds come in. They help preserve that thing called freedom.

Take stock in America
Buy U.S. Savings Bonds & Freedom Shares



If they're lost, stolen, or destroyed, we replace them.

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

2 - NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. - TUESDAY, SEPTEMBER 28, 1970

Chicago Savings and Loan Association



6% PER ANNUM
OF \$5000 OR MORE
ON CERTIFICATES
2 YEAR MATURITY

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000
ONE YEAR MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000 OR MORE
6 MONTH MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON 90 DAY NOTICE
Passbook Accounts
\$100.00 MINIMUM

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.

John Pakel, Sr., Chairman of the Board

6245 So. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 13:30

TURIZMAS LIETUVOJE

Argentiničio įspūdžiai

Argentinos Lietuvių Balse kelintame numeryje eina vieno ekskursanto įspūdžiai iš jo kelionės į dabartinę Lietuvą. Čia pamatome ištrauką iš "A. L. B." 1973 numerio:

Kelios dienos atostogų Lietuvoje

Kazimierui Gudliauskui mane su žmona ir dvi žmonos seseris draugo Moskvičiū pavėžinus iki Gudliauskų tėviškės, Pasvalio vienišio, kur jaunystėje buvo praleista daug malonių ir linksmybių dienų, mus nuteikė liūdnam. Gyvenamas namas, kuris jau mums išvykus iš Pasvalio buvo pastatytas, dar nebologai išsilaikęs. Nors kaip medinis, būtų reikalingas didesnis pataisymas. Kiti pastatai: klėtelė, tvartai, kai mažai vartojami, gana apleisti. Nors žmonos seserys — buhalterė Felicija, pensininkė, ir Marijona, buvusi vienuolė, dabar dirbanti Pasvalio ligoninėje, kuri, yra įsikūrusi, įstaigingoje klebonijoje, augina triušius, iš kurių turi šokių tokių pajamų ir pačios sau maisto.

Ne kartą su žmona net sapnuodavom tą gražų jos tėviškės vaismedžių sodą, kuris tėvo buvo užvestas jiems persikėlus į vienkiemius, ir dar vėliau išplėstas, apsidintas eglėmis ir liepomis, nuo šiaurinių vėjų, sudarė labai romantišką vaizdą, tuo labiau, kad tai buvo visai netol-

li upės Lėvens. Dabargi aprėžtas sklypas sudarė visai kitokį vaizdą. Medžiai iškeroti, pasėję, be vyriškos rankos jų niekas nepakeitė, nesutvarkė. Nuėjus prie upės Lėvens dar liūdnas vaizdas. Upėje, kurioje taip daug kartų tekę laiveliais laidinėtis ir maudytis, dabar buvo beveik užžėlusi meldomis. Išsvajotas vaizdas buvo visai ne toks. Reikėjo labai valdyti jausmus, kad nepravirkus. Padėjė Felicijai pasėsti triušius, per laukus ir pasvaliečių miestelių sodus, patraukėm į šimoliūnų vienišį, atseit, mūsų buveinę.

Čia radome daugiau svečių ir vel paruoštą stalą vaisiams. Atvykęs Pasvalio bažnyčios vargonininkas Vytautas Bikulčius su žmona palaikė gerą nuotaiką. Pasikeisdami padarėmė keletą nuotraukų viduje. Kalba nelabai mezgėsi, nes visi žinojom, kad mūsų vienišagės suskaičytos valandės ir kad taip trumpai, po tokios didelės kelionės tegalėjome būti su jais. Geriau sekėsi su dainomis. Kaip tik chorvedis užtraukdavo kokią linksmą arba patriotinę dainą, kur apdainuojama Lietuvos gamtos grožis, miškai upės, senovės pilys, tuoj visi pralinksmėdavo.

Sekmdienį, liepos 27, norėdami geriau pailsėti prieš kelionę, nuėjome gulti dar prieš 12 val. Ir dabar Lietuvoje kaip ir anksčiau, žmonės anksčiau eina



Pradedantis garsėti dainininkas Engelbert Humberdinck stovi šalia savo \$36.000 vertės Rolls Royce automobilio. Mašina nepaprastai galinga. Ji turi pačius moderniausius įrengimus. Naujai įgyti automobilii iš rengiasi apvažiuoti aplinkui pasaulį dainuodamas.

gulti ir anksti keltis. Mūsų tėvai sakydavo, kad taip sveikiau, keltis kartu su saule.

Liepos 28 labai anksti pradėjome girdėti gimus kalbant seklyčioje ir virtuvėje, ir nors mums miegas buvo saldus už medų, bet reikėjo skubiai keltis ir tvarkyti lagaminus, nes už kelių valandų mes leisimės į kelionę šiauriai - Kaunas - Vilnius.

Stipriai papusryčiavę dar kartą apėjome sodybą, pasigrožėme Adelės Šimoliūnienės nuostabi darželiu, kuriame ir Argentinos gėlių randasi, iš sesers Onos laikuose prisiūtų seklių išaugintų.

Tarp buenosairiečių ir pasvaliečių platesnė kalba nesimezgė. Vieni ir kiti jaudinomis, širdys jautė, kad artinasi atsisveikinimo valanda. Jei pradėtumėm galvoti, kad tai bus paskutinis ir, kad niekada daugiau nematysime savo gimtinės, nei tu brangių ir mielių žmonių, būtų labai liūdna ir ko gero pradėtum verkti. Nors mūsų giminių, ypač dailios lyties atstovių akis jau vilgė ašaros. Bet mes stengėmės juos raminti, žadėdami greitai laiku ir vėl juos aplankyti.

Ir štai, taip kaip sutarta, 10 valandą į šimoliūnų kiemą įvažiuoja automobilis Volga, kuris mus parvėžė į Vilnių. Dar viena nuotrauka, stiprūs pasibūčiavimai, rankų paspaudimai ir mes jau riedame per gimtųjų laukus. Mums ilgai ilgai muojia rankomis palikę 4 Gudliauskai ir mielas, nepaprastai jautrus Feliksas Šimoliūnas, kuris mums esant jų namuose tėviškai mus globojo.

Ir vėl mes, iš didelio būrio atsisakyę penki: aš su žmona, žmonos brolis Antanas Gudliauskas, mūsų palydovas ir šoferis skubame prie kito tikslu. Šiauliuose turim susirasti kitus gimines ir nors dalinai pamatyti tas vietas, kur prieš 50 m. vaikščioja. Kadangi oras labai gražus, kelias geras, mašina skriejo apie 100 kilometrų greičiu, vaizdai nuolat keitėsi. Laimė, kad su mumis važiuoja Antanas Gudliauskas, kuris mums paaiškina įvykius pasikeitimus, be kurių sunku būtų kaip kurias vietas atpažinti. Visą kelią valgėme šimoliūnų priskintas greivyšias. Šiaulius pasiekėme lai-

mingai ir pradėjome ieškoti Antano Jasučio namo, Smėlio gatvėje.

ROCKFORD, ILL.

Lietuvių klubas pasipuošė ir iš lauko

Apie 40 klubų yra įregistruota Rockfordo miesto mero knygoje. Vieni seniai statyti, didelių organizacijų klubai, kiti yra naujesni pastatai, moderniai įrengti ir turi dideles sales. Bet ne visiems sekasi.

Yra senas vokiečių klubas — mūrinis namas, jau paskelbtas pardavimui. Šv. Juozapo italų klubas jau uždarytas. Lenkų klubas "Baltasis erelis" jau svyruoja. Italų klubai dejuoja, kad neleidžia lošti bingo, tai negali sutraukti publikos. Bet Lietuvių klubas laikosi gerai.

Nė vienas klubas neturi tokio didelio žemės sklypo, kad galėtų pastatyti apie 400 automobilių, o lietuviai turi. Kietai išgrįstas sklypas, pluta pradėjo vietomis irti, tai dabar uždėjo "naują veidą" — uždėjo žvyro, ir smalos, viršuje stambaus žvyro klodą, kurį sunktis volai suspaudė ir dabar guli kaip stalas ir puikiai atrodo.

Ateina žiema, subuvimai salės, artėja Padėkos Dienos pietūs, bus vestuvės, fabriku bantetai, Kalėdų iškilmės ir Naujųjų Metų subuvimai. Šeštadieniais ir sekmadieniais abidvi klubo salės — didžioji ir mažoji užimtos, tad klubo direktoriai klubui ištaisyti lėšų nesigaili. Vien sklypo ištaisyimas kaštavo \$3,000. Žiemos metu klubas visada sniegą nuo sklypo nukasa, užtat mūsų klubas visame mieste įsigijo gerą vardą.

Žvalgas

LIETUVOS MOTERYS

Ypatingas kraštas Lietuva. O moterys, moterys! Visur kuklios, darbščios, malonios. Pašėsupio tetos kai pavaišins, tai visą amžių atminsi. Trakų arba Utenos apskrįčių kaimietės tave, visai nepažįstamą, kelionėje, kuo turi, pripinės ir jokiū būdu pinigų nepaims. Prie trobų — rūtų darželių, pievose balto drobės. O sutiksi kaimo geltonkase mergelę, visuomet tau meiliai nusišypsos, skaisčių akių žvilgsniu švelnius jausmus atgaivins.

Taip, graži Lietuva. Ir tik tenka gailėtis, kad per mažą žmogui amžius ir žodžių jai pažinti ir aprašyti.

A. Zmuidzinavičius,
(iš Paletės ir gyvenimo)

help your
HEART FUND
help your HEART

Pavyzdingi kovotojai už savo teises

Marquette Parke gyvenantieji lietuviai (jų čia yra keliolika tūkstančių), turi ypatingų ir grėsmingų reikalų, kurie gali įvykti šioje skaitlingiausioje ir lietuviškiausioje kolonijoje, jei lietuviai nebus linkamai organizuoti ir atkakliai kovingi dėl savo teisių.

Taciau čia nėra jau taip bloga padėtis. Mat žmonės yra gerai susipratę ir pakankamai organizuoti. Neskaitant kitokių organizacijų, čia ypatingai ir gerai veikia vadinamoji Marquette Parko namų savininkų organizacija. Ji veikia jau virš 30 metų, bet per paskutinį dešimtmetį ypač padidėjo savo narių skaičiumi ir veikla. Tai daugiausia energingo ir patvaraus žemaitio Juozo Skeivio dėka. Dabar organizacija turi kitą vadovybę, bet visi nariai meliai padeda darbuotis ir apjungti visus Marquette Parko gyvenolius lietuvius.

Kyla klausimas, kodėl iki šiol nėra nieko daroma, kad Marquette Parko sveitintaučiai būtų suorganizuoti į sąjungą? Jie žymiai padėtų kovoti už savo teises, kaip gerai mokantieji anglų kalbą. Tai galėtų padėti atlikti ir daug kitų svarbių reikalų pagalbinėje lietuvių tarnyboje. Mūsų ateitis yra gana miglota, todėl reikia įjungti ir darbą visus vietos gyventojus. Šių metų veikloje darbuojasi tokie pareigūnai, kurie stengiasi visiems padėti ir stiprinti savo organizuotą veiklą. Tai patinka ir valdžios pareigūnams, kad lietuviai yra gerai organizuoti ir gali sudaryti jėgą. Visų mūsų pareigą įtraukti daugiau naujų narių. Dabar jų turime arti 500, o reikia, kad iki naujų metų būtų iki 1,000! Tada mes būsim stiprūs ir galingi, kaip niekuomet ir niekas šioje kolonijoje!

Štai tų žmonių adresai, kurie eina savo pareigas šioje kolonijoje: Juozas Bacevičius, pirm., 6455 So. Kedzie Ave., inž. arch. Alb. Kerelis, I vicepirm. (2615 W. 71 St.), Jz. Bagdžius, II vicepirm., (7246 So. Richmond Ave.), Jz. Vikšraitis, kasininkas (6242 So. Troy St.), Antanas Stakėnas, prot. sekr., (2651 W. 72 St.), Jadvyga Sasnauskienė, fin. sekr. (2534 W. 67 St.), K. Brazaitis, kasos globėjas (7212 So. California Ave.), J. Jonikas,

kasos glob. (7058 So. Fairfield Ave.), St. Patlaba, koresp. (6409 So. California Ave.), Fr. Zengrė, angl. koresp. (6613 S. Richmond Ave.), K. Repšys, marlietuviškiausioje kolonijoje, Jz. Zenkus, mašinka (6613 So. Richmond Ave.), Br. Klemka, patikėtinis (10040 So. Kilpatrick Ave.), Br. Liškus, patikėtinis, (6928 S. Rockwell St.), J. Sakauskas, patikėt. (So. Richmond Ave.), Ch. P. Kal, teisinis pat. (6322 So. Western Ave.), A. 6429 So. Washtenaw Ave.), A. Stankus, rev. komisija (7229 S. Fairfield Ave.) ir Ad. Oselis, rev. komisija (7021 S. Talman Ave.).

Antanas Gintneris

KAIP SENOVES LIETUVIAI GYVENO

Kitas jų lobis buvo bandos ir arklių pėsos, nuo ko šiandien

visą turą lobiu tebvadina, nesgi senovės kalboje karvė lopu arba labu vadinoma, nuo ko žodis apsiolbti, arba apsiľuolbti, paelina. Arklys buvo jų karės draugu, nesgi ne vien namuose su juomi brūzdė, bet dar jojo ant jo į karę savo neprietelių grau-dinti, todėl ypatingai juos gerbė ir augino žirginyčiose. Nesgi kelią keliavo, lankė gentis, atliko ūkės reikalus visados raiti apžarga; kaip šiandien dar jaunas žemaitis, negalėdamas joti, velijas pėsčias beėti, ne kaip ratuose bevažiuojas, tardamas; ar aš čia koksai vergas ratgalėje vilktis. Todėl žirgai jų dainose yra didžiai garbinami.

S. Daukantas,
(iš Būdo)

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

Su dideliu susidomėjimu yra perkamas ir skaitomas POVILO LAURINAVICIAUS 404 puslapių romanas

BE DRUSKOS

Kieti viršeliai — \$4.00, minkšti — \$3.50. 404 puslapiai.

Knygoje randame gyvai ir vaizdžiai aprašytas Lietuvos kraštas, miestelių, kaimiečių ir dvasiškųjų išgyvenimai ir kit.

Romaną galima įsigyti arba užsisakyti NAUJIESE.

Prašome siųsti čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIESE, 1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608.

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dėdė Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasiskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą - Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžingins kiekvieną, kas jį atsimeina ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jauniui, rašytojo A. Rūko lengvas, vaizdus gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių švie-sulių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIESE" ADMINISTRACIJOJE

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!



Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pasiekti asmeniškų jūsų užsimojimus. Antras, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostimčius nuo mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000. OR MORE,
2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Išleista 1923 metais

Tel. 421-3070

Išlaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIESE,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$5.00
In Chicago \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per 3 months. In other USA localities \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.00 per three months; Canada \$20.00 per year; other countries \$21.00 per year.	vienam mėnesiui	\$1.75
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	Kanadoje:	
	metams	\$20.00
	pusei metų	\$11.00
	vienam mėnesiui	\$2.00
	Užsieniuose:	
	metams	\$21.00
	pusei metų	\$11.00
	vienam mėnesiui	\$2.50
Dienraščio kainos:		
Chicagoje ir priemiestiuose		
metams	\$20.00	
pusei metų	\$11.00	
trims mėnesiams	\$6.00	
vienam mėnesiui	\$2.00	
Kitose JAV vietose:		
metams	\$18.00	
pusei metų	\$10.00	

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Kviečia poetus okupuotą Lietuvą

New Yorke einančios maskvinės "Laisvės" redaktoriaus Antanas Bimba, komentuodamas apie poetui Henriui Nagiui rašytojų paskirtą tūkstančio dolerių premiją ir paties Nagio ta proga pasakytą kalbą, kviečia tūkstančią laimėjusį poetą grįžti sovietinėn Lietuvon. Bimbai atrodo, kad Nagio kalba buvusi nenuoširdi, nes iki šio meto jis dar negrįžo ir rusų okupuotą Lietuvą, kaip vienas kitas ten jau nuvažiavęs.

Henrikas Nagys būtų norėjęs, kad tokį susibūrimą, koks jam buvo suruoštas premijos įteikimo proga Amerikoje, būtų suruoštas gimtiniame krašte ir savųjų tarpe, o Bimba, labai laputiškai kreipdamasis į poetą, rašo:

"Betgi, mielas poete, niekas jūsų iš gimtosios žemės nevižo. Patys bėgote. Kiti poetai pasiliko toje žemėje ir gražiai ten savo panašias šventes švenčia. Galėjote ir jūs taip padaryti, bet nepadarėte.

"Dar daugiau: Jeigu savo žemę būtų taip miela, kaip sakote, tai kas jums neleisdžia joje vaikščioti? Gimtosios žemės vartai visada nuo plačiausiai atkelti visiems rašytojams, kurie vienaip ar kitaip buvo po karo iš jos pasitraukę, bet kurių širdis neleido jos išsivadėti..." ("Laisvė", 1970 m. rugs. 22 d., 2 psl.)

Bimba išmetinėja Nagiui, kad jis, sovietų karo įėjoms antrą kartą išsiveržus į Lietuvą, nepasilikio gimtiniame krašte, tarytum Bimba nežinotų, kad rusai darė Lietuvoje pirmos okupacijos metu ir kas atsitiko tiems, kurie nebėgo nuo antros rusų invazijos. Tūkstančiai buvo išsiųsti prievartos darbams į Rusijos šiaurę, šimtai mirė pakelyje, o pačioje Lietuvoje likusiams teko gyventi didžiausio skurdo, bado ir kankinimų metus.

Bimba tvirtina, kad kiti poetai tarybinėje Lietuvoje gražiai šventes švenčia. Bet Bimba žino, kad tai yra melas. Panašias šventes okupuotoje Lietuvoje švenčia tik tie poetai, kurie nusilenkė okupantui ir padliaižauja Lietuvos komunistų partijos pareigūnams. Nei vienas poetas, turįs drąsos savarankiškai galvoti ir dainuoti apie lietuvių tautos laisvę, panašių švenčių gimtiniame krašte nešvenčia.

Užtenka Bimbai priminti poetą Kazį Jakubėną, kad sugriūtų jo piešiama graži "panašių švenčių" idilija. Kazys Jakubėnas nebėgo iš Lietuvos, o kur jis šiandien yra? Šiandien įvairūs Kirkilai ir Kličiai aprašinėja poe-

JONAS EIVENIS

Spalio 2-sios - Angelų Sargų dienos proga

"Tvarka ir teisėtumas — valstybės pamatas"

Lietuvos policijos šūkis.

(Tęsinys)

Išstudijavęs ir gerai pažinęs savo valdinius, uoliai ėmiausi jų tarnybinio šlifavimo, ir kiek tai buvo įmanoma, bendro laiminimo ir auklėjimo darbo. Įvedžiau šeštadienines 2 valandų pamokas, kurių metu dėčiau moksline, praktišką policijos tarnybą, etiką, lietuvių kalbą ir net aritmetiką, stengdamasis pakelti mano valdinius policininkus iš lygio, kurin buvusio viršininko jie buvo nustumti. Pvz.: kartą susitikau nuovadon besiskubantį vietos miškų urėdą, kuris pasisakė skubęs nuovadon gauti policininką, kad geležinkelio stotyje jo paliktus lagaminus urėdijon parneštų.

Urėdija nuo stoties buvo virš 2 km. atstumo. Kodėl policininką? — nustebęs paklausiau. — "Čia toki tvarka. Mokesčių inspektorius, aš, banko direktorius ir kiti aukštieji valdininkai visada naudojasi policininkų patarnavimais". Be ceremoniškų iš lygio, kurin buvusio viršininko jie buvo nustumti. Pvz.: kartą susitikau nuovadon besiskubantį vietos miškų urėdą, ku-

o 60 metų sukaktį, bet nei vienas nedrįsta pasakyti, kaip Kazys Jakubėnas buvo nužudytas. Kazi Jakubėną buvo suėmusi Voldemaro vyriausybė, prie jo kabinėjosi rusai pirmos okupacijos metu, jo ieškojo ir vokiečiai, bet jis vis dėlto sugebėjo išlikti gyvas. Bet kai sovietų karo įėjimas į Lietuvą antrą kartą, jis buvo tardomas, klausinėjamas, naktį išvestas iš namų ir nužudytas. Kitos dienos rytą jis buvo rastas Vilniaus lavoninėje.

Kokiose apylostose buvo nužudytas Jakubėnas, platus lietuvių sluoksniai dar ir šiandien nežino. Apie poeto nužudymą žino aukštoji Lietuvos komunistų partijos ir rašytojų draugijos vadovybė. Apie Jakubėno mirtį žinojo "rašytojas" Gudaitis - Guzevičius, pasiuntęs čekistus tardyti, sumiti ir nužudyti poetą. Apie Jakubėno paskutines valandas žino ir Antanas Venclova, visą laiką su čekos generolu Guzevičium glaudžiai bendradarbiavęs. Guzevičius atsiminimų neparašė, o sovietinė policija istorikams neleisdžia pamatyti prieš 25 metus pasirašytų įsakymų ir patvarkymų. Oficialaus pranešimo apie Jakubėno nužudymą nebuvo paskelbta, o enciklopedijų autoriai patikrinti negali. Net artimiausiems giminaiciams nebuvo pasakyta, kaip buvo įvykdytas teismo sprendimas ir kaip poetui atimta gyvybė. Žmonės mirta įvairiausiais gandai, nes tikslios žinios slepiamos. Nebent Bimba, kelis kartus buvęs Lietuvoje ir su pačiais aukščiausiais kompartijos nariais turėjęs progos išsikalbėti, galėtų parašyti kokiomis aplinkybėmis buvo atimta gyvybė poetui Jakubėnui.

Bimba neturi teisės pasakoti, kad kiti poetai pasiliko ir nieko jiems neatsitiko. Lietuvoj pasilikusiems poetui Kaziui Jakubėnui buvo atimta gyvybė, bet smarkiai buvo persekiojami, tardomi ir kankinami kiti lietuvių poetai. Sovietų policijos buvo kankinamas ir ilgiausius mėnesius kalėjime laikomas poetas Kazys Boruta. Dar nežinia, kokiomis aplinkybėmis mirė ir poetas Salomėja Neris. Sovietų imperializmo nepažinusi, ji garbino Staliną ir komunistus, bet Rusijos gyvenimo tikrovė privertė ją susimąstyti. Lietuvoj grįžusi poetė jau buvo gerokai pasikeitusi, bet ji neilgai gyveno.

Lietuvoje sukaktis mini ir premijas gauna tik tie sovietų imperializmui nusilenkusių ir su komunistais bendraujantieji poetai. Kas turi pakankamai proto ir valios dainuoti savo tautiečiams, o ne okupantui, tam tarybinėje Lietuvoje pagerbimai neruošiami.

tiesiems valdininkams patarnavimą, bet už jų tiesioginių pareigų darbą. Kas nenori naudotis stotyje esančiu nešėju, gali panaudoti savo privatų tarną, nes naudojimas tam reikalingi valstybės tarnautojų — elgesys neteisėtas.

Urėdas sumišo, pabalo, paraudo, greitomis nesusigriebė ką man atsakyti. O aš pakviečiau jį eiti kartu į nuovadą, žadėdamas suteikti jam pagalbą. Ejo patenkintas, manydamas, kad vis dėlto gaus policininką. Tačiau aš liepiau dežuruojančiam pakviesti kaimynystėje gyvenusį seną geležinkelietį darbininką — pensininką ir, jam atėjus, urėdą akivaizdoje pasiūliau: "Jei nori, pone, ekstra porą litų užsidirbti — padėk ponui urėdui iš stoties parnešti porą lagaminų".

Be žodžio sutiko, o urėdas vos nesprogo iš pykčio už tokį siurprizą. Taip ir su kitais "aukštaisiais" valdininkais pasielgus, mada naudotis policininkų patarnavimu savo privatiems reikaliais išnyko. Tą "didžiulį" buvau apšauktas nesugyvenamų žmogumi, o kiti, kaip ir patys policininkai, mane dar labiau gerbė.

Pažanga visose tarnybos srityse ne tik mano paties, bet ir kitų įstaigų valdininkų buvo pastebėta. Džiaugiasi tuo ir žinojau daugiau negu mano darbas iš šalies stebėjusieji, kas dar vietos policijos darbo buvo taisytina ir tobulintina. Žinojau, kad tobulumo žemėje nėra, kad jo nepasieksi, bet uoliai jo siekiau. Labiau surambėjusiems tekdavo padėti persikelti kitur. Geravalius, pasiduodančius drausmei, mokslinai ir tuo ne vienam sudariau sąlygas patekti aukštesnion policijos mokyklon ir tapti valdininku. Ir ne vienas man iš mokyklos rašė, kad mano "mokykla" išėjus, jis jaučiasi geriau už atsiųstus iš kitur mokinius. Kai kuriems pakartotinai nusižengiantiems (išgeriantiems, patriukšmaujantiems ir pn.) taikydavau tokias bausmės priemones: pasikviečiau, būdavo, į savo kabinetą, paprašau vis-a-vis sėstis ir nieko nesakydamas stebėdavau jį.

Sėdi vyras. Kelis kartus pasitiktina ar užsagiotos muničios sagos, užkelta koja ant kojos ir vėl suglaudžia kulnis, paglosto plaukus, patrina akis, pakrenkštį, kelis kartus nusivalo nosį ir vis (žinau) apdūmą savo prasižengimus ar kombinuoja kaip aiškintis. Bet aš nieko neklausiu, o jis nežino ko aš klausčiau. Ir taip davęs jam progą apsigalvoti, prisiminti klaidas, kai jau pradeda prakaityti šluostytis ar labiau išbala, pagrasiu pratardamas, pvz.:

pone Valy, pone Valy, jei taip dar elgsiesi, tai... ir neleidžiu aiškintis, leidžiu išeiti. Po kelių tokių (vis su atskiru žmogumi) "seansu" sužinojau, kad jie (policininkai) tarp savęs įtarinėdami viens kitą susipešdavo. Aišku, viršininkas "ka nors" žino, jeigu šitaip elgtis, o kas jam pranešė, jei ne tas ar tas. Susipešdavo ir vėl susitaikindavo, nes jokios "išdavystės" įrodymų nesuradavo, o jų elgsenoje aš vis dėlto pastebėdavau pasikeitimus gerojone. Tuo pateisindavau savo drausmės metodą. Kaip viską ilgai žinonęs sužino, tai sužinojo ir mano vartojamą drausminimo metodą. Vieni mane sveikino, kiti patarė naudoti statutines bausmes: nusižengusius kišti daboklen ir t. t. Bet visi matė neabejotiną policininkų visais atžvilgiais gerojone pusę. Aiskino tai mano teigiamą pavyzdžių ir mokymų, auklėjimų. Neveltui pasakyta "Žmonių balsas — Dievo balsas". Šitie girdai pasiekė vidaus reikalų ministeriją. Atvyko nuovadą vizituoti policijos inspektorius. Apžiūrėjęs ir pasikalbėjęs su policininkais ir valdininkais be manęs, apėjęs miestą daug įstaigų ir atskirų valdininkų ir ne valdininkų ir, matyti, niekur neišgirdęs nieko pikto, neigiamo nei prieš mano asmenį, nei mano tarnybos įėjimą, nei dėl mano savotiško drausmės metodo, sugrįžęs revizijos knygoje parašė gerą recenziją ir prieš atsivėlindamas pasakė: "Žinau, kad daboklen policininkų nekūši, savo padėjėjų nesunkūdi ir jų nebairi, bet šioje buvusioje apleistoje nuovadoje pakėlė drausmę, įgyvendinai tvarką, išauklėjai policininkus taip, kad jie gali būti pavyzdžiu visoms kitoms nuovadoms, net ir Kauno. Pasakyk ką su jais darai, kaip juos paveikė?"

— Nieko jiems nedarau. Daboklės vietoj naudojuos psichologiją, — atsakiau. — Psichologija?... pakartojau nustebeš ponas inspektorius, pats kadaise baigęs mokytojų seminariją. (Pabaiga)

Erzvilko Klubas

Erzvilko Draugiško Klubas susirinkimas įvyks trečiadienio spalio 7 d. Talman salėje, 4500 So. Talman Ave. ir prasidės 8 val. vakaro. Kaip laikas greitai prabėga. Rodos, dar neseniai turėjome susirinkimą, o štai jau ir kitas priartėjo. Valdya ir visi klubiečiai turime pasirūpinti, kad šis ir kiti susirinkimai būtų gausūs įvairiais samanymais. Praeitame susirin-

ŽVAIGŽDĖMS SCENOJE

Gerai scenos veiklas yra pirmoji salyga sėkmingai teatro pradžiai. Jis išskiria megejus ir žvaigždes, išaugina abejingą publiką nuolatiniams megejais, kurie drauge su artistais pergyvena scenos burtų žavesį. Artėjant teatro sezonui, jau dabar reikia parinkti veikalus. Naujienose yra galimybė gauti naujausius teatrų leidinius.

Antanas Rūkas, VEIKALAI SCENAI. Gražiai išleista, kietais drobės viršeliais, 180 psl. knyga. Joje du vaidiniai "Bubulis ir Dunsulis", 3 veiksmų linksmas nutikimas, taip pat "Svajonių Salis", 5 veiksmų vaidinimas jaunimui ir suaugusiems. Kaina 4 dol. Puikus leidinys kiekvienam knygos megeiui.

Anatolijaus Kairo trys knygos: VIŠIUKŲ ŪKIS, 3 veiksmų satyrinė komedija, premijuota Čikagos Scenos Darbuotojų S-gos, kietais viršeliais, kaina 1.00 dol.

DIAGNOZė, 3 veiksmų komedija iš lietuvių gyvenimo Amerikoje. 150 psl., kaina 1.00 dol.

LAISVĖS MEDIS, 4 v. istorinė pjesė, 120 psl., kaina 1.00 dol.

Tegul šie ir kiti scenos veikalai būna astūnu gyvųjų esamoms scenoms megejų grupėms ir impulsu naujienoms, kad lietuviškas žodis, pagarbai ir didingai ištartas scenoje, išliktų gyvas Lietuvos ainių kalboje ir širdyse.

NAUJIENOS, 1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL. 60608

IRENA JOERG

KELIONĖ Į AMERIKA

2

Simas buvo paniūręs ir susierzinęs. Jis ne pats nežinojo, kur išlieti savo širdgėlą. Argi dar ilgai reikės taip kamuotis fabriko vežiojant dėzes? Jo pečiai dabar buvo žymiai patinę, rankos surambėjo ir pirštai nuo dėžių vinių buvo nuolat sužaloti. Jau keletą kartų nuo blogo maisto jam buvo pasidarę silpnai, bet nediršo išduodu, kad nebūtų atleistas iš darbo. Buvo akimirka, kada nesulaikoma troško stoti ir svetima-lių legioną, bet galėjosi mažojo brolio — berniukas be globos atsidurti gatvėje.

Simas sėdosi lovon ir niūri pilnu neapykantos žvilgsniu pradėjo klaidžioti po kambarį. Jam rodėsi, kad kalėjimo celės nedaug kuo skiriasi nuo tos barakų gūžtos. Viena geležinė lova stovi prie vienos sienos, kita prie kitos, šalia mažo lango, popieriūni apklijuotas stalas, ir dvi tokios pačios sukryžiuotos kėdės. Netoli durų geležinė krosnelė malkom, o ant kitos dėžės lagaminas su reikalingiausiais drabužiais.

Saliniame barakų kambaryje, kurį skiria plona lentų siena, gyvena kažin kokie vengrų emigrantai. Bet jiems, matyt, sekasi neblogai, nes beveik kas vakaras jie dainuoja vengriškas dainas, groja armonika, lošia kortomis, arba geria degtinę, o kai gerokai pasigeria, ima belsti į Simo ir Justino sieną, kviesdami juos pas save, o negaudami atsakymo, apipila juodu keiksmiais ir barniais.

Simono akys užkliuvo už sienoje pritvirtintos statulėlės, ir tuo pačiu jo veidas išsikreipė nuo priekaišto: argi ne Ji, toji Dievo Motina, juos taip apleido! Kur gi yra Jos galia ir dievybė? Dėl ko Ji leido išsiveržti svetimiems tėvynėn? Už ką išvarė savuosius iš namų? Kaip nuosirdžiai jis mokojo kitąsyk melstis! Kaip labai galėjo Jai dėkoti už kiekvieną menkėkį. Bet dabar — ar ne Jos noras buvo atimti jiems motiną! Kur yra dieviškasis gailestingumas ir tiesa? Kokia žiauri ir menka Ji dabar žiūrėjo į jį nuo sienos, tarytum juokdamasi iš visų jų nelaimių ir skausmų. Simono pirštai susigniauzė ir lūpos išsikreipė pagieža.

— Sveiki mano mielieji! — staiga pasigirdo malonus sesers Agnės balsas. Justinukas puolė jai ant kaklo ir stipriai pabučavo jos šaltąją veidą, paskui nutraukė nuo galvos snieguatą skrybėlę ir, kaip stirniukas šokinėdamas po kambarį, nenu-maldė savo džiaugsmo.

— Maniau, kad neatėisi, — sveikinosi ir Simas, — toks šaltis ir jau vėloka. — Anksčiau negalėjau, bet vis dėlto iš-trūkau valandėlei. Rytai, mat, damos mirties diena. Galvojau, šiandien kartu paminėsime.

Tai sakydama, ji ištraukė iš krepšio mažą žvakutę, kurią tuoj pastatė šalia Madonos medinės statulėlės, paskui ištraukė konservų skardinę, pusę kepalą duonos ir cukrų. Simas su broliu ėmėsi ruošti puodelius arbatai.

— Justinuk, ar pasimeldei šiandien už

mamą? — paklausė sesuo, piaustydama duoną.

— Visą rožančių sukalbėjau, — pasiskubino šis atsakyti.

— Agnė, nemokyk vaiko teatro, — įsiterpė Simas ir pilnas kartumo pridūrė: — maldomis motinos neprikelsi.

— Nekalbėk šitaip mirties metinių dieną, Simai.

Agnė pakilo nuo stalo ir, uždegusi ties statulėle žvakutę, pagarbiai nuleido prieš ją galvą. Ji norėjo daug ką kalbėti, bet joks žodis neišsprūdo iš jos lūpų. Motinos prisiminimas spaudė iš akių ašaras, kurių dabar nebemokėjo sulaikyti.

— Nustok pagaliau žliumusi! Girdi, Agnė, nustok!

Simas, pribėgęs prie sesers, tvirtai papurtė jos pečius, paskui, staiga nutvėręs nuo sienos statulėlę, užsimojęs norėjo mesti ją žemėn.

— Simai!

Tą patį akimirksnį Agnė ėmėsi iš brolio rankų Madoną ir pastatė ją atgal į senąją vietą. Merginos akys sumirkėjo, tarsi iš-gąsdintas balandis, ir veidas išblyško iš-gąscio. Argi Simas iš tikrųjų būtų trenkęs ant grindų šią statulėlę? — tą beveik vienintelį motinos paliktąjį daiktą, kurį ji taip gerbi ir mylėjo, nuo ko net emigruodama nesisikyrė? Bet ne vien dėl to ji taip sunerimo. Šis brolio mostas galutinai įtikino ją, kad Simas taip pat ir tikėjimo neteko. Gili širdgėla įsikverbė Agnės krūtinėn, ir begalinis gailestys painiojo jos sielą. Justinukui buvo taip pat graudu ir kažin ko nepaprastai gaila. Vienok jis apsimetė nieko

nematęs ir, atsitūpęs ties krosnele, iš naujo ėmė pūsti gestančią ugnį. Arbata pagaliau buvo paruošta, ir Agnė, stengdamasi nutraukti nejaukią tylą, pakvietė Simą ir Justinuką paragauti jos atsineštų konservų.

Kurį laiką Simas dar stovėjo kambarė-rėlio vidury, negalėdamas apsispręst, bet alksis nugalėjo jo nepagrįstą įsididumą. Priėjęs prie stalo, jis godžiai atsikando duonos. Taip pat ir Justinukas nedrąsiai prislinko. Barakų vakarienė buvo labai menka: truputis srubos ir gabalėlis duonos, todėl neuostabau, kad mėsos konservai ji nepaprastai viliojo.

Jie valgė paskubomis, bijodami pažvelgti į medinę statulėlę, tarytum ji viena būtų kaltą dėl to įsiviešpatavusio nejaukumo. Justinukas galvojo, kad Agnė bus supykusi ant Simo ir ateinančią savaitę nebeteis jį aplankyti. Bet sesuo, vilkdamasi palta, ramiai, nepriekaištaudama ir nepikta tarė:

— Tad iki ateinančio savaitgalio, mielieji! — ir atsikūsi į Simą: — Turėk kantrybės, ne vieno tremtinio kelias nebuvo rožėmis klotas. Tarp kitko, jeigu toji statulėlė tau kliudo, aš galiu ją pasiimti su savim; aš tik norėjau, kad Justinukas nepamirštų mamos ir melsdamasis turėtų ir ką žiūrėti.

— Man vistiek! — numojo ranka Simas. — Dėl manęs tai tegul ir čia pasilieka, dėl to man nei šalta, nei šalta, — nesu sentimentalus. Na, bet užteks, eik, palydėsiu tave iki priemiesčio.

Agnė, pabučavusi Justinuką, dingo su Simu už durų. Justinukas dar klausėsi jų

žingsnių girdžiančiame sniege, o kai viskas nutilo, jis suklupo prieš statulėlę ir ėmė šnibždėti dar motinos išmokytą vakarinę maldą. Jam rodėsi, kad pati mama stovi prieš jį ir dėkingai linki jam galvą.

Kambaryje pasidarė kiek šilčiau, palangėje nustojo blaškytis vėjas, krosnelėje sukruto paskutinės sudegusios malkos, ir lėtai garavo ant jos pastatytas vanduo. Kol Simas sugrįš, Justinukas paruoš jam guolį ir sutvarkys stalą, paskui įdės į lovą prisildytą plytą, kad Simui atsigulus nešaltų kojos.

Bet kai Simas sugrįžo, rado brolių užmigusių. Jo veidas buvo nukreiptas į statulėlę, ir rankos tvirtai sunertos. Simas nuėmė jam batus, užklojo jį apklotu ir, išjungęs šviesą, niūrus krito į savo guolį.

Aukštinis saulės kamuolys diena iš dienos bėrė savo spindulius ant kalnų ir klonių, paversdamas sodus žydinčiomis puokštėmis ir nudažydamas pievas šimtais spalvų. Rodėsi, ir paukščiai virš atsilusių dirvonų gulbėjo Dievui pavasario himnus ir mažiausia bitelė gėlės žiedė zvimbė padėkos giesmę ir vėjas tartum dulkino nematomą kvapnų vualį, oras dvelkė šviežiais sakais ir medum. Lengva ir gera pasidaro žmogaus sielai, kai jo akys užkliūva kur nors pakelyje mažą mėlyną griovio neužmiršusio arba pamato smilgoje besispu-pantį gegužės vabalėlį. Tokiame saulės stebuke gali pamiršti širdį edantį rūpestį, skurdžią gali ir nevirti.

(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
PRITAISO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WALbrook 3-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.
Ligonius priima tik susitarus.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. S. BIEZIS
Telef. PROspect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val. kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
Uktai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadieniais uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid. 388-2233
OFISO VALANDOS.
Pirmad., ketvirtad. nuo 1-4 ir 7-9.
antrad., penktadienį nuo 1-5, treč.
ir sešad. tikta susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st STREET
Tel.: GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
1-4, 7-9, antrad., penkt. 10-4, ir
sešad. 10-2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
silepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir sešad. uždaryta
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rebid. telefonas: GARDen 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
Pirma tik susitarus.
Valandos: pirmad., ketvirtad., 5-8.
antrad. 2-4
Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Residencijos: PR 6-9801.

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGU SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmad. ir penktad. nuo
2 iki 8 v. p. p.; antrad. ir ketvirtad.
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o sešad.
nuo 9 iki 12 val.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTU, PCSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antrad. nuo 2-5 po pietų.
ketvirtad. nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksadieniais ir trečadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERU ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antrad., trečiad.,
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Sešadie-
niais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonas: GIBson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
jei neatsiliepiu, tai telef. GI 8-6195

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ZINIAS

A. A. JURGI ARMINA - GLUSAUSKA PRISIMINUS

Kiekvieną "Europos Lietu-
vijo" žinutę skaitau su nerimu
ir vėl užtikti liūdną naujieną
apie seną pažįstamą, ar šiaip
plačiai iš mūsų Nepriklausomy-
bės laikų pagarsėjusio veikėjo
mirtį. Per trumpą laikotarpį
vien šiais metais, jau laiko gil-
tinę paguldė po žemele tokias
žymias asmenybes kaip prof.
T. Ivanauską, ministrą Gird-

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val. 9-4 ir 6-8. Sešadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60623
Telef.: PROspect 6-5084

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai — Piling apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERMANAS
2047 W. 67th Pl. WILbrook 8-5063

GRADINSKAS
STALINIS
RADIJAS - PATEFONAS
TIK 26 INČ. PLAT.
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmad-
dienio iki penktadienio 10-11
val. ryto. — Sešadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakarus: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Skubiai sutarkome visus keliones
reikalus ir neimame brangiau, negu
nustatyta tiketo kaina. Paruosime
tiketus skridimui į visus Amerikos
miestus arba bet kurią vietą pasa-
ulyje.
Dabar jau laiką paduoti prašymus
ilgesniam vizitui Lietuvoje.
Jeigu kas nori 1971 m. iškviesti
savo gimines į Lietuvos, tai jau da-
bar turi pradėti. Atvažiuokite arba
kreipkitės laišku, telefonu ar tele-
grafu šiuo adresu:

Kreipkitės į
WALTER RASK - RASCIAUSKA
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

**FOREST FIRES HURT
OUR FOREST FRIENDS**
Our wildlife has no defense
against the careless use of fire.
So please follow Smokey's ABC's:
Always hold matches till cold.
Be sure to drown all campfires,
extinguish the ashes, and drown
them again. Crush all
smokes dead out.
Please! Only you can
prevent forest fires

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonas: GIBson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
jei neatsiliepiu, tai telef. GI 8-6195

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERU ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antrad., trečiad.,
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Sešadie-
niais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonas: GIBson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
jei neatsiliepiu, tai telef. GI 8-6195

**SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ZINIAS**

vainį, prof. K. Regelį, "Ukinin-
ko Patarėjo" buv. red. A. Bru-
žą, scenos artistą Siparį ir dau-
gelį kitų mums žinomų asmenų.
Bet kas mane ypač ši kartą su-
graudino — tai trumpa žinutė,
kad Australijoje mirė J. Armi-
nas — Glušauskas, "Europos
Lietuvio" savo skiltyse patalpi-
no tokią žinutę:

"Mirė J. Arminas — Gušaus-
kas. Australijoje kovo 19 d. mi-
rė Jurgis Arminas — Glušaus-
kas, gimęs 1909 m. Su pirmai-
siais pabėgėlių transportais nu-
vykęs į Australiją jis sunkio-
mis sąlygomis leido pirmąjį
ten lietuvišką rotatorium spaus-
dinamą "Australijos Lietuvį",
kol pradėjo eiti kiti laikra-
ščiai. Arminas ne tik periodinės
spaudos pionierius: jis pats
pirmas pradėjo spausdinti ten
lietuviškas knygas. Be to, iki
savo mirties redagavo vietni-
ams reikalingas skirtingas Ade-
laidės Lietuvių Zinias".

Savo darbe, kaip rašo "Mūsų
Pastogė", Arminas įtėpė spau-
dimus iš kairės ir iš dešinės,
buvo kompromisų žmogus, tai-
kus kiekvienam reikalingam svan-
tyme, bet jis kartais būdavo
priverstas pasakyti: ne, toliau
jau neisiu! Jis vykdė darbą,
kuris jungė lietuvių ir nieka-
da neprisidėjo prie skaldančių
tendencijų ar intrygų prieš at-
skirus asmenis".

A. A. Jurgis Glušauskas!...
Juk tai mano saulėtų dienų
Lietuvoje nepamirštas bi-
čiulis ir ne tik vien iš to pačio
žemaitijos kampelio, bet ir iš
vieno ir to pačio bityno! Su
Jurgiu gi kartu bitininkavome,
kūrėme produktų bityną ir tie-
kė šviežių saulės laimintų lais-
vųjų prielaidoms Germano
girių prieglobioje, Pušinės bi-
tyne, plesdami mūsų Dadanus,
statydami magazinus, sukda-
mi medų ir sudarinėdami dirb-
tinus spiečius. Medum kvepėjo
mūsų bitynui artini medelynai
uogynai, atžalynai; dūzgė bi-
telės kirtimų gėlynuose, užė-
vargonais bitynė! Dabar gi,
mielas Jurgi, tau jau ir amžina
atilsis... ir toli, toli nuo mūsų
girių, po svetimų dangumi, po
svetimu žvaigždynu...

Tiesa, vien tik dėl gero bi-
čiulio bitininko nebūtų ko ji-
viešai paminėti, jei Jurgis ne-
būtų ir kitaip pasireiškęs. Jis gi
ar tik ne vienintelis iš tų mūsų
1940/41 metų liaudies komisa-
rų, kuris kilus karui nebėgo į
Maskvą, bet išdriso pasilikti
Lietuvoje, o 1944 metų rudenį,
raudonajai armijai ir vėl su-
grįžtant, pasirinko sau laisvę į
Vakarų. Po karo jis pirmas
pradėjo leisti Australijoje "Aus-
tralijos Lietuvį" ir tu, manau,
savo lietuvių vardą įamžino.

Su Jurgiu Glušausku suėjau
į pažintį po Vytauto Didžiojo
metų, kai persikėliau girinink-
kauti į Telšių girininkiją. Jis sek-
retoriavo Telšių Apskritis Li-
gonių kasoje ir jo viršininku
buvo tos Kasos direktorius Me-
čys Gedvila. Jurgis buvo ener-
gingas, rimtas ir draugiškas
vyras ir "mušči" pirmyn vi-
sais frontais. Baigęs tik šešias
gimnazijos klases, pradėjo
dirbti Ligonių Kasoje, bet mo-
kėsi privačiai ir prie Telšių
Gimnazijos eksternu išlaikė
egzaminus ir įsigijo bran-
dos atestatą. Savo tėvams val-
diečiams bežemiams buvo neto-
li Telšių išsigijęs iš savanorio
sklypą apie 10 ha krūmyną, kur
statėsi trobesius, rengė dirvas
ir dėjo ten visus savo uždirbtus
centus. Kai jau karo metu ap-
lankiau Jurgio ūkį, radau jį
jau baigiamą tvarkyti. Kur
pirmiau plėtėsi baltalksnynai,
ten dabar bangavo vasarojai,
dirvos visur nusausintos, gri-
viai išskasti, gyvenamas namas
graužas, net iš plytų statytas.
Namą puošė naujai užvestas
vaismedžių sodas, apšodintas
dekoratyviniais medžiais, o

sode baltavo eilė Dedano avi-
lių. Visą tai Jurgis buvo pasie-
kęs dar Lietuvos nepriklausom-
ybės metais. Kaip jau minė-
jau, Jurgis buvo ir prityręs bi-
tininkas. Bitininkystė buvo
mūsų mėgiama "hobby". Ši
aplinkybė ir suartino mus. Bu-
vome nutarę iki pensijos dienų
sukurti sau po bityną ir sukli-
vėliau po visą toną medaus.
Bet nuo mūsų gerų sumanymų
mus "išlaisvino" nenugalimoji
raudonoji armija — I-jį rusų
raitelių divizioną, vieną 1940
metų vasaros naktį sugūžėjusi
į gražiausius girininkijos mede-
lynus aplink visą Germano
ežerą. Arkliai ir žmonės per
vasarą griaužė, trypė kapoję ir
naikino girininkijos medelėnus,
baigė išgerti Germano ežero
vandeni, o mano bičiulis Jurgis
gavo staigą iš savo viršininko
žinių atvykti naujomis parei-
goms į Kauną. Tikiuosi ir ten
sekretoriauti, o ligonių lapeliai
su receptais, matyt, buvo Jur-
gii kiek ir įgrisę, tad, palikęs
man prižiūrėti jo Dadanus, ir
išvyko į Kauną. Per eilę metų
bičiuliaujant su Jurgiu nepaste-
bėjau, kad jis būtų įsimašęs į
politiką. Buvo jis taikus, loja-
vus lietuvis, mylės savo kraštą
ir žmones; jokiai politinei par-
tijai savo simpatijų nereiškė.
Tiesa, jo viršininkas, Ligonų
Kasos direktorius, buvo laiko-
mas kairiuojuoju politiku. Per
tautos šventes, apskrities virši-
ninkas mandagiai paimdavo di-
rektorių poličių globon, bet
Jurgis tos garbės, būti "globo-
jamu" neturėjo.

Išgirdau Jurgį esant Kauno
Apskritis viršininko ar peror-
ganizuoto Kauno Apskritis
Vykdomojo Komiteto pirminin-
ko pareigose, o kiek vėliau
įsteigus atskirą Miškų Pramo-
nės Liaudies Komisarą, jau
ir Miškų Pramonės Liaudies
Komisarų. Tur būt, medum
kvepėjusios bičių ganyklos Ger-
mano giriose, traukė jį prie
miškų, nes šiaipgi miškų ūkis
jam buvo visiškai "terra incogni-
ta". Bet dabar Jurgis tapo ir
mano aukščiausios viršininkas.

Pasikūnėjęs jau Miškų Val-
dyboje (buves Miškų Departa-
mentas), padaręs vizitą Mask-
vai, "pasimeldęs" ir Lenino
mauzoliejuje, mano komisaras
1940/41 m. žiemą atvyko savo
tėvų aplankyti. Taigi, nuskui-
bėjau ir aš pasveikinti savo ko-
misarą, suostu kuo kvepia mū-
sų Miškų Komisaratas Kaune
ir, žinoma, pats komisaras. Bet
Jurgį radau tokį pat nuosirdų
ir draugišką, tik jau savo lūkes
čiuose nusivylęs. To esą nega-
lima buvo skelbti, bet Maskvo-
je matęs žmones ilgose eilėse
prie kooperatyvų stovint duon-
ai nusipirkti. "Čia tau "u nas
visio jest, u nas visio lute! (mes
visko turime, pas mus viskas
geriau). Ir tai po 20 metų po
revoliucijos!" pabrėžė. Tarp
kitko paklausė, ar aš nenoriu
paukštūnimo tarnyboje, kaip po
bičiulinių turėtų tai padaryti, bet
paskubėjau padėkoti, kad
duok Dieve, išsilaikyti bent
senoje vietoje. "Gerai galvoji,
į balą puolęs sausas nekelsi!",
pasakė man, bet iš tų jo žodžių
supratau, kad Jurgis jau sėdi
baloje ir iki ausų šlapas. Tuo-
met nutylėjo, bet vėliau, iš tos
balos gyvas išsikapstęs, papa-
sakojo, kad buvęs priverstas

pasirašyti savo pavardę ant
penkių švairių popieriaus lapų...
A. Tnas
(Bus daugiau)

**STATEMENT OF OWNERSHIP,
MANAGEMENT AND
CIRCULATION**
(Act of October 23, 1962;
Section 4369, Title 39,
United States Code)

1. Date of filing — Sept. 29, 1970.
2. Title of publication — Naujie-
nos.
3. Frequency issue — Every day,
except Sunday.
4. Location of known office of pub-
lication — 1739 So. Halsted St.,
Chicago 8, Illinois 60608.
5. Location of the headquarters or
general business offices of the pub-
lishers — 1739 So. Halsted Street, Chi-
cago 8, Illinois.
6. Publisher — The Lithuanian
News Publishing Co., 1739 So. Halsted
St., Chicago 8, Illinois.
Editor — K. M. August, 1739 So.
Halsted Street, Chicago 60608, Illinois.
Managing editor — K. M. August,
1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois
60608.
7. Owner:
Name and Address — The Lithu-
anian News Publishing Co.; Juozas Smo-
telis, Alex Ambrose, K. M. August, A.
Rudinskas, 1739 So. Halsted St., Chi-
cago, Ill. 60608.
8. Known Bondholders, mortga-
gees, and other security holders own-
ing or holding 1 percent or more of
total amount of bonds, mortgages or
other securities — None.
9. Paragraphs 7 and 8 include, in
cases where the stockholder or secu-
rity holder appears upon the books of
the company as trustee or in any
other fiduciary relation, the name of
the person or corporation for whom
such trustee is acting, also the state-
ments in the two paragraphs show
the affiant's full knowledge and be-
lieve as to the circumstances and con-
ditions under which stockholders and
security holders, who do not appear
upon the books of the company as
trustees, hold stock and securities in
a capacity other than that of a bona
fide owner. Names and addresses of
individuals who are stockholders of
a corporation which itself is a stock-
holder or holder of bonds, mortgages
or other securities of the publishing
corporation have been included in pa-
ragraphs 7 and 8 when the interests
of such individuals are equivalent to
1 percent or more of the total amount
of the stock of securities of the pub-
lishing corporation.
10. Extent and Nature of Circula-
tion.
A. Total No. copies printed: Average
No. copies each issue during pre-
ceding 12 months: 24,200. Single
issue nearest to filing date: 24,600.
B. Paid circulation
1. Sales through Agents, news de-
alers, or otherwise. Average no. copies
each issue during preceding 12
months: 14,200. Single issue nearest to
filing date: 14,600.
2. To term subscribers by Mail, car-
rier delivery or by other means. Aver-
age No. Copies each issue during
preceding 12 months: 9,950. Single
issue nearest to filing date: 9,950.
C. Total paid circulation: Average
No. copies each issue during pre-
ceding 12 months: 24,150. Single issue
nearest to the filing date: 24,530.
D. Free distribution (including
samples) by Mail, carrier delivery, or
by other means. Average No. copies
each issue during preceding 12
months: 25. Single issue nearest to
filing date: 25.
E. Total No. of copies distributed.
(Sum of lines C and D). Average
No. copies each issue during pre-
ceding 12 months: 24,175. Single issue
nearest to filing date: 24,575.
F. Office use, left-over, unaccounted,
spoiled after printing. Average No.
copies each issue during preceding 12
months: 25. Single issue nearest to
filing date: 25.
G. Total Average No. copies each
issue during preceding 12 months:
24,200. Single issue nearest to filing
date: 24,600.
I certify that the statements made
by me above are correct and complete.
Martin Gudelis,
Business manager

**Susirinkimų ir parengimų
PRANEŠIMAI**
— Garsaus Vardo Lietuvių Drau-
gystės 60-ty metų sukakties banketas
sveikinti 11 d. Vyrų salėje, (K of L Hall), 2451-55
West 47th St., Chicago. Pradžią 6
val. vak. Dėl rezervacijų arba bilie-
tų skambinkite p. Jasaitis — telef.
LA 3-1138 ar Naujienose pas Mrs.
Austin.
— SLA 134-tos Moterų Kuopos su-
sirinkimas įvyks ketvirtadienį, spalio
11 dieną Hollywood Inn salėje, 2417
W. 43rd St., Chicago, 7:30 val. vak.
Malonekite atsilankyti. Valdyba

**BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI
NAUJIESENŲ, — TURI GERIAUSIA
PASISERTIMA BIZNYJE**

Dviejų Metų Mirties Sukaktis
A. + A.
IZIDORIUS (JAMES) TARULIS
Gyveno Cicero, Ill. ir Marquette Parke, Chicagoje
Mirė 1968 m. rugpjūčio mėn. 30 d. Gimęs Lietuvoje, Zarasų apskr.,
Vajasiškių parapijoje, Uženiškio kaime.
Palaidotas Lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse.
Paliko mūšė: žmona Marija, dukte Leokadija Slakis, žentas,
anūke bei kiti gimines, draugai ir pažįstami.
Pagerbti mylimo vyro ir tėvelio atmintį, bus laikomos Šv. Mi-
šios 1970 m. rugpjūčio mėn. 30 d. Šv. Panelės Marijos Gimimo bažny-
čioje, Marquette Parke, 8:30 val. ryto, ir Our Lady of Victory bažny-
čioje, Davenport, Iowa.
Kviečiame draugus ir pažįstamus pamaldose dalyvauti.
Nulūde: Žmona, dukte ir šeima.



GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdnos valandų
gražiausias gėles ir vainikas, ant-
kų papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220
GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINČIA
GELĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

MAŽEIK & EVANS
696 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAJDOMS VISTA
REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Laidotuvių direktoriai:
DOVYDAS P. GAIDAS **GERALDAS F. DAIMID**
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTŲ,
DALYSE

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1007

STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET
2314 WEST 23rd PLACE
REpublic 7-1213
VIRginia 7-6672

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401
P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

**VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI
SKELBKITĖS NAUJIESENŲ**

Marquette Parkas — lietuviška tvirtovė

Dabar Čikagoje lietuviai daugumoje gyvena Marquette Parko ribose. (Kita jų dalis yra Brighton Parke, Gage Parke, Cicero ir visuose priemiesčiuose pietus. Tik maža dalis, o ypač senesnės kartos ateivių dar gyvena Northsideje, Westsideje, Town of Lake, Bridgeporte, Roselande ir West Pullman rajonuose. Roselandas, iki šiol buvusi stiproka lietuvių kolonija, jau tirpsta, kaip pavasari sniegas, o baltieji žmonės skubotai apleidžia tą gražiąją lietuviškąją koloniją. Priekštis — ją užima juodoji rasė.

Tačiau Marquette Parko lietuvių kolonija nemažėja, bet daugėja namų savininkų skaičiumi. Dabar čia atvyksta apsigyventi lietuviai iš visų kolonijų, nes mano, kad čia yra saugiausia ir patikimiausia lietuviams vieta. Taip iki šiol čia buvo. Yra vilnės, kad šitokia padėtis gali kurti laiką ir pasilikti, jei visi lietuviai laikysis vienybės ir drausmės. Drausmė ir tvarka turi būti išlaikyta, o tam pasiekti reikia būti gerai organizuotiems ir nepasiduoti jokiams atėjūnams. Juk čia turime savo organizaciją, bažnyčias, mokyklas ir lietuviškus būdus.

Reikia tik stebėtis, kaip paskutiniu metu lietuviai Marquette Parke pradėjo masiniai jungtis į savą namų savininkų organizaciją, žinodami ir suprasdami, kad tik stiprioje ir gausioje draugijoje yra viltis, jėga ir savo teisių apgynimas! Kitaip bū-

tų sunku išlaikyti prieš artėjantį spaudimą iš rytų pusės, jei nebūsim vieningi ir kovingi. Todėl nereikia nusiminti, kad Marquette Parko lietuvių kolonija ateityje gali turėti daug rūpesčių ir nemalonių. Kur kitur eiti ir kas daryti? Kai visą amžėl čia išgyventa? Kai čia taip sava, miela ir jauku?

Tiesa, paskutiniu metu ir čia atsirado visokių plaukuotų žmonių. Bet šitie nėra pavojingi. Jie atneša tik netvarką ir sudaro nemalonių. Tačiau jie negresia namų savininkų reikalui, išskyrus triukšmo kėlimą ar nuomos už butą nesumokėjimą. Tai gali patvarkyti vietos policija.

Marquette Parko namų savininkų organizacija jau peržengė 500 narių skaičių. Dabar jie planuoja išsiplėsti iki pilnos tuksantinės ir tuo pačiu žymiai sustiprėti ir savo narius informuoti, pvz., leidžiant savo biuletinį, be to, surengiant didesnius po būvius erdvesnę salėse, o vasaros metu savo gegužines. Tai parodė ir pirmasis susirinkimas po vasaros atostogų, kuris įvyko rugsėjo 18 d. parapijos salėje, kur dalyvavo labai gausus narių skaičius. Pasirodo, lietuviai Marquette Parke jau turi didelę jėgą!

Antanas Gintneris

PIRMYN KVIETIMAS Kazys Steponavičius

Penkiasdešimt metų ruošęs koncertus, operas ir operetes visuose JAV didmiesčiuose, taip pat Kanadoje ir Lietuvoje, Pirmyn Choras buvo paleistas ir per paskutinį dešimtmetį nieko neveikė.

Tačiau Chicago lietuviai mus įtikino, kad Pirmyn turi būti atgaivintas, kadangi dabar nėra tokios choro grupės, kuri statytų operetas arba komiškas operas, kurios visuomet buvo populiariesnės negu koncertai arba grand operos. Dėlto mes esame reikalingi Jūsų pagalbos — ne piniginės, o tik skirti porą valandų savo laiko kiekvieną savaitę. Mes pradedame organizuoti choro grupę iš pagrindų! Choras yra bet kokio pastatymo nugarkaulis, o be gerokos grupės mes negalime "šikšnosparnių" pastatyti. Šiuo tikslu mes kviečiame senųjų narių ir naujų sueigą šį sekmadienį, spalio 4



Gražio išvaizdos prancūzaitė Pierrette Raina buvo išrinkta 1970 metų Nicos grožio karaliete. Jai yra didelis pavojus ne vien Nicioje, bet ir visoje Prancūzijoje. Kitoje suolo pusėje matome 11 mėnesių jauną liūtę, saugojančią gražulę.

d. 5 val. popiet Hollywood salėje, 2417 West 43 Street. Čia susitiksite savo senuosius narius ir naujus draugus ir su malonumu praleisite keletą valandų.

Bus ir užkandžių.

Malonėkite atsilankyti! P. S. Operetė "Šikšnosparnis" bus statoma Maria High School auditorijoje ateinančio kovo mėn. 27 ir 28 dienomis.

Šiaurė atneša žiemą

Po kelių dienų šilto lietaus su perkūnija užėjusi iš šiaurės šalto oro banga didžioje JAV Valstybių dalyje išvarė lauk paskutines vasaros dienas ir medžių lapai skubotai dažosi vėlybojo rudens spalvomis ir krenta žemėn. Šalų pavojai buvo paskelbti visose Vidurvakarių lygumose — Wisconsin, daugumoje Minnesotos, Michigan, šiaurinio Ilinojaus ir Pietų Dakotos dalyse. Šalto oro banga pasiekė net Atlanto pakrantes. Tik pietinėje Kalifornijoje temperatūra tebėra 100 laipsnių aukščiau nulinio.

Joniskiečių klubas

Joniskiečių Labdarybės ir Kultūros Klubas eilinis susirinkimas įvyks antradienį spalio 6 d. Talman salėje, 4500 So. Talman Ave. nuo 8 val. vakaro. Reikės aptarti bei paruošti šio rudens klubo parengimas salėje, piknikai jau pasibaigė.

Klubui praėjus susirinkimas buvo gausus nariams, jis įvyko rugsėjo 1 d. Prie klubo prisirašė mums žinomo veikėjo Strakšo žmonelė Mrs. Marie Strakshas, kuri kaip ir jos vyras Frank nuosirdžiai darbuosis klubo gerovei. Iš valdybos pra nešimų pasirodė, kad visi klubo reikalai tvarkingai vedami. Protokolai įskaitant ir raštininkės Antoinetės Kalys protokolą priimti vienbalsiai.

Klubui atostogaujant piknikas liepos 5 d. gerai pavyko ir davė gražaus pelno.

Kas dėl daugiau žinių apie klubo veiklą jau buvo spaudoje parašyta.

Po susirinkimo atšventėme kelių gerų klubiečių gimtadienius, padainuodami Ilgiausių metų, o jie pavaišino mus gardžiais gėrimais. Dėkojame. A. Jusas

"NAUJIENAS" SKAITO VISI SROVŲ ŽMONES: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI JIE ŽINO, KAD "NAUJIENOS" PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Kriminalas vis didėja

Chicago policijos departamento pranešimu, per puse metų šių metų mėnesio nuo metų pradžios kriminalas Chicagoje padidėjo beveik dar dviem nuosimčiais (lyginant su praėjusių metų tuo laiku). Labiausiai kriminalas padidėjo Kensingtono distrikte tolimojo miesto pietinėje dalyje, kur sunkiųjų nusikaltimų padaugėjo net 33 nuosimčiais. Kitas aukšto kriminalo nuosimčiais distrikts yra Gresham, taip pat tolimojo pietinėje dalyje; 15 nuosimčių padidėjo pietinės Chicago distrikte (South Chicago).

Kriminalas sumažėjo net 25 nuosimčiais Jefferson Parko distrikte šiaurinėje miesto dalyje. Kitos apylinkės, kur kriminalas sumažėjo, yra Chicago Lawn distrikts — sumažėjo 11%, ir East Chicago Avenue distrikts — sumažėjo 8%.

Bendrai iš 21 policijos distrikto kriminalas padidėjo 9 distriktoje, iš 17 septyniuose pietinėje ir pietvakarinėje dalyje. Kituos 12 distrikto kriminalas sumažėjęs.

Miesto ligoninėms gresianti krizė

Chicago metropolijos planavimo taryba perspėja, kad šio miesto ligoninėms gresia finansinė krizė, ir kad krizės rezultate artimiausiu 5 ar 10 metų bėgyje gali sugriūti visa medicinos aptarnavimo sistema. Ligoninės nebėgalinčios tenkinti sveikatos globos reikalavimų tradicinėmis fondų kėlimo priemonėmis. Esanti baimė, kad ligoninių laukia iki

OVERSEAS PACKAGES CHRISTMAS DEADLINE



Air All the Way
30-lb. Limit

NOV. 28

Paskutinė data kalėdiniams siuntiniams į užsienius siųsti yra lapkričio 28 d., jei jie siunčiami oro paštu. Vėliau išsiuntus, paštas negarantuoja, kad siuntiniai pasieks adresatą laiku.

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia

GENERAL OFFICE
Billing, some typing.
Health insurance, Life insurance
paid vacation.
Call LU 5-4300

TYPIST
WORK AT HANCOCK CENTER
Openings in our underwriting Dept.
for accurate typists. Beginners or
experienced. Excellent starting salary,
outstanding fringe benefits. 37 1/2
hour week.
Call Mrs. FRANZONE 751-1700
An Equal Opportunity Employer

SECRETARY
Typing, billing, payroll, answering
phones.
9-4:30 Monday — Friday.
GEORGE VORIS CO.
2414 W. FULTON, CHICAGO
SH 3-1330

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

ARC WELDERS
Patyrę plieno, nerūdijančio plieno ir
aliuminijaus sergantieji.
Skaityti braižinius ir sustatyti dalis.

TAIP PAT PADEJEJAI
Nuolatinis darbas.
Geri algos priedai.
650 So. 28th AVE.
BELLWOOD, ILLINOIS

šiol neregėta finansinė krizė, kurios pasekmėje sergantieji žmonės nebeturėsią kur eiti. Planavimo tarybos pirmininkas Edgar Peske sako, kad Chicago ligoninės per ateinančius 5 — 10 metų bus reikalingos trijų bertanių bilijono dolerių. Ligoninių statyba tiek pabrangusi, kad šiandien vienos naujos ligoninės lovos įrengimas kaštuoja \$50.000, kai 1948 metais kaštavo tik \$12.000.

TRUMPAI

— Adv. Jonas Gibaitis atostogų proga buvo išvykęs į Europą. Dirba Valstybės gynėjo Hanrahan įstaigoje. Manoma, kad jis išjungs į visuomeninį darbą, naudingą ir aktualų išeivijai, pavergtai Lietuvai ir Amerikai.

— Kestutis A. Gaigalas, artilerijos balistikos ir meteorologijos E-2 specialistas, yra išsiųstas į Vietnamą. Jis yra baigęs Chicago miesto kolegiją. Tėvai Juozas ir Barbora gyvena Pulmano priemiestyje.

— Dail. Skulptorės Eleonoros Marčiulionienės darbu paroda įvyks spalio 10 — 18 d. Čiurlionio galerijoje. Bus išstatyta virš 50 darbų.

— Sesuo vienuolė Joyce, OSF (Biežytė) yra Kearny, NJ Lietuvių parap. mokyklos vedėja. Jos tėvai yra žinomi veikėjai Dr. Steponas ir Ona Biežiai.

— LB Woodhaven, NY apylinkė išleido vyti 2 1/2 x 2 colių dydžio, auks spalvos skyde, raudoname fone. Įklijuoti i automobilį langus yra jo pirminė paskirtis.

— Rašytojas Juozas Tininis, Los Angeles, Calif. parašė romaną "Dailininko žmona". Romanas greit pasirodys knygų rinkoje.

— Lietuvių Fondo Tarybos posėdis šiaukiamas sekmadienį, spalio 4 dieną, pirmą val. Jaunimo Centre, Chicagoje. Visi tarybos nariai prašomi posėdyje dalyvauti.

— Lietuvos Dukterų Draugija rengia vartotų rūbų išpardavimą (rummage sale), kuris įvyks spalio 1 d. nuo 8 val. ryto iki 8 val. vakaro Cardinal Mundelein salėje, 2306 West 69 gatvė.

Jums nereikalingas švarus dar vartotinus rūbus prašome pristatyti rugsėjo 30 d. nuo 4 iki 8 val. vak. i tą pačią salę. Dėl smulkesnių informacijų skambinti telefon. 422-3535 arba 233-4345. (Pr).

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS. MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS
DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI
DRAUDIMO AGENTŲ PATARNAUJA VISAIŠ DRAUDIMO REIKALAIŠ

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PROspect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • NOTARIATAS
• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI
• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

3 BUTŲ MŪRAS Brighton Parke.
5, 4 ir 3 kambariai. Viename bute yra
3 miegamieji.
MICRO BUNGALOW 6 kamb., įrengtas
sklepas, 60-ta ir Francisco.
4 PO 4 MŪRINIS. Centralinis šil-
dymas, garažas, geros pajamos. Gera
vieta, Brighton Parke.

ŠIMAITIS REALTY

NOTARY PUBLIC, INCOME TAX,
INSURANCE
2737 W. 43rd STREET
CL 4-2390

SAVININKAS PARDUODA 2 BUTŲ
po 4 kamb. mūrinį namą, gazo šilumą,
garažas. 2825 So. SHIELDS.
Tel. VI 2-0569.

JUOZAS (JOE) JURAITIS

Nebrangiai ir greitai taiso Volkswagenus,
Volvos, Mercedes, Porsčius ir
kitas us, ir vietinės gamybos mašinas.
Elektroninis tikrinimas, patyrę
mechanikai, vilkikas.

RICHMOND AUTO SERVICE

2934 West 63rd St.
Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3553

APDRAUDŲ AGENTŲ:

namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio.
Patogios išsimokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

DAŽAU NAMUS IS VIDAUS IR LAUKO

Valau kilimus ir baldus.
Pilna apdrauda.
I. RUDIS Tel. CL 4-1050

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

IR KITUS KRAŠTUS
P. NEDZINSKAS, 4065 Acher,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

LAIKRODŽIAI IR BRANGINYBES
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REPUBLIC 7-1941

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

VYTAUTAS ZUKAUSKAS
2608 West 69th Street
Chicago, Illinois 60629
WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
Automobiliai, baldai, maistas, pinigai.

SKAITYK PATS IR PARAGING

KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

HEATING CONTRACTOR

trengiu naujus ir perstatau senus
visu rūšių namų apšildymo pečius ir
air-conditioning į naujus ir senus
namus. Trengiu vandens boilerius ir
stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas
greit, sąžiningai ir garantuotai.
Apskaičiavimai nemokamai.
Turis leidimus dirbti mieste ir
užmiesčiuose.

Domas Zukauskas
HEATING & SHEET METAL
4444 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL. 60609
Tel.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING

Įkurta prieš 50 metų
VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba
naujus įdedame.
KAMINUS IŠVALOME ir pataisome.
Nudėjome namus iš lauko ir atliekame
"tuckpointing" darbus. Esame
apdrausti, visas darbas garantuotas.
Skambinkit
LA 1-6047
Rainavimas veltui, kreipkitės bet kada